

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

LEGE

privind Codul aerian al României

Senatul adoptă prezentul proiect de lege

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Secțiunea I

Domeniul de aplicare

Art.1.- Prevederile prezentului Cod aerian se aplică activităților aeronautice civile și militare, precum și oricăror persoane fizice sau entități cu sau fără personalitate juridică, ce desfășoară în spațiul aerian național sau pe teritoriul României activități aeronautice sau alte activități care, prin natura lor, pot pune în pericol siguranța și securitatea aviației.

Art.2.- (1) Activitățile aeronautice civile și militare pe teritoriul și în spațiul aerian național sunt reglementate prin prezentul Cod aerian, reglementările europene aplicabile, Convenția privind aviația civilă internațională, semnată la Chicago la 7 decembrie 1944, la care România a aderat prin Decretul nr.194/1965, cu amendamentele ulterioare, denumită în continuare *Convenția de la Chicago*, tratatele internaționale la care România este parte, precum și prin alte acte normative în materie.

(2) Aplicarea prezentului Cod aerian se face fără a aduce atingere suveranității depline și exclusive asupra spațiului aerian național, precum și reglementărilor specifice referitoare la apărare, ordine și siguranță națională.

Secțiunea a II-a
Termeni și definiții

Art.3.- În sensul prezentului Cod aerian, termenii și definițiile utilizate au următorul înțeles:

1. *accident* - eveniment asociat cu operarea unei aeronave care, în cazul unei aeronave cu pilot la bord, are loc între momentul în care o persoană se îmbarcă la bordul acesteia, cu intenția de a efectua un zbor și momentul în care toate persoanele aflate la bord sunt debarcate sau care, în cazul unei aeronave fără pilot la bord, are loc între momentul în care aeronava este gata de a se pune în mișcare în scopul efectuării unui zbor și momentul în care aceasta intră în repaus la finalul zborului și sistemul principal de propulsie este oprit, și în cursul căruia:

a) o persoană este rănită grav sau mortal, ca urmare a faptului că:

(i) se află în aeronavă sau;

(ii) a intrat în contact direct cu orice parte a aeronavei, inclusiv cu părți care s-au desprins din aceasta sau;

(iii) a fost expusă direct suflului reactoarelor, cu excepția cazului în care rănilor se datorează unor cauze naturale, sunt autoprovocate sau provocate de alte persoane sau când persoanele rănite sunt pasageri clandestini care se ascund în afara zonelor disponibile în mod normal pasagerilor și echipajului sau;

b) aeronava suferă o avarie sau o defecțiune structurală, care afectează caracteristicile de rezistență structurală, de performanță sau de zbor ale aeronavei și care, în mod normal, ar necesita reparații majore sau înlocuirea componentei afectate, cu excepția unei defecțiuni sau avarii a motorului, atunci când avaria se limitează la un singur motor (inclusiv capota metalică sau accesoriile sale), la elice, extremitățile aripii, antene, sonde, senzori, pneuri, frâne, roți, carenaje, panouri, trapele trenului de aterizare, parbrize, învelișul aeronavei (precum urme mici de lovituri sau perforații) sau la avarii minore la palele rotorului principal, la palele de rotor de coadă, trenul de aterizare și cele cauzate de grindină sau de impactul cu păsările (inclusiv a perforațiilor radomului); sau

c) aeronava a dispărut sau este total inaccesibilă;

2. *act de intervenție ilicită* - act produs în mod ilicit, cu intenție, constând în:

a) violență împotriva uneia sau mai multor persoane la bordul unei aeronave la sol și în zbor, dacă acel act poate să periclitizeze siguranța aeronavei respective;

b) distrugere a unei aeronave în serviciu sau provocare de avarii unei astfel de aeronave, care o fac indisponibilă pentru zbor ori care îi pot periclita siguranța în zbor;

c) amplasare sau favorizare a amplasării prin orice mijloace a unui dispozitiv ori a unei substanțe care poate distruge o aeronavă aflată în serviciu sau îi poate provoca avarii care să o facă indisponibilă pentru zbor ori care îi poate periclita siguranța în zbor;

d) distrugere sau avariere a mijloacelor de navigație aeriană ori de intervenție în funcționarea lor, dacă un asemenea act poate periclita siguranța aeronavelor în zbor;

e) comunicare intenționată a unor informații false, punând astfel în pericol siguranța unei aeronave în zbor;

f) folosirea ilegală a oricărui dispozitiv, substanță sau armă pentru:

(i) producerea unui act de violență împotriva uneia sau mai multor persoane, care provoacă rănirea gravă ori moartea acestora, pe un aeroport care deservește aviația civilă;

(ii) distrugerea sau avarierea gravă a facilităților care aparțin aviației civile sau a aeronavelor care nu sunt în serviciu, dar se află pe acel aeroport, ori pentru întreruperea serviciilor aeroportului, dacă un asemenea act pune în pericol sau poate periclita siguranța aeroportului;

3. *activități aeronautice* - totalitatea activităților legate de proiectarea, construcția, atestarea, reparația, întreținerea și operarea aeronavelor, a aerodromurilor și a altor obiective de infrastructură de aeronautică, de serviciile de navigație aeriană, de pregătirea personalului aeronautic, precum și a activităților aeronautice civile conexe acestora;

4. *activități aeronautice civile conexe* - totalitatea serviciilor care contribuie direct la asigurarea desfășurării activităților aeronautice;

5. *administrator al aerodromului* - persoană fizică sau juridică ce are ca obiectiv, în temeiul reglementărilor legale sau al unor contracte, administrarea și operarea unui aerodrom sau a unei rețele de aerodromuri, precum și coordonarea și/sau controlul activităților desfășurate de diferiți operatori în perimetrul aerodromului sau al aerodromurilor din rețea;

6. *aerodrom* - o suprafață definită de teren sau de apă sau aflată pe o structură fixă, structură fixă off-shore sau structură plutitoare, inclusiv clădirile, instalațiile și echipamentele aferente, destinată a fi utilizată fie integral, fie parțial pentru sosirea, plecarea și mișcarea pe suprafață a aeronavelor;

7. *aerolocație* - o zonă necertificată delimitată ad-hoc, reprezentând o suprafață minimă de teren, construcție sau luciu de apă, dedicată special operațiunilor de plecare și sosire ale aeronavelor fără pilot care operează în zone de intra sau extravilan;

8. *aeronavă* - orice aparat, cu sau fără motor, cu sau fără pilot uman la bord, dirijat sau nedirijat, care se poate menține în atmosferă cu ajutorul altor reacții ale aerului decât cele asupra suprafeței pământului;

9. *aeronave de stat* - aeronavele folosite de instituțiile statului din sistemul național de apărare, ordine publică și siguranță națională pentru servicii în domeniile apărării, ordinii publice, siguranței naționale și managementului situațiilor de urgență, precum și aeronavele utilizate pentru servicii vamale;

10. *aeronave fără pilot* - aeronavă fără echipaj de zbor la bord care poate executa un zbor în mod programat sau controlat de la distanță; orice dispoziție a codului aerian referitoare la aeronave se aplică și aeronavelor fără pilot la bord dacă nu este specificat în mod expres altfel în textul legii;

11. *operare în câmp vizual direct* - operațiune de zbor cu o aeronavă fără pilot la bord în condiții meteorologice adecvate, pe durata căreia persoana care controlează aeronava menține contactul vizual direct cu aceasta, fără alt ajutor, astfel încât zborul în cauză să se desfășoare în condiții de siguranță, să rămână clar definit față de alt trafic și față de obstacole naturale sau artificiale și să poată fi evitată o eventuală coliziune;

12. *aeroport* - aerodromul care prezintă infrastructura, echipamentele și facilitățile necesare desfășurării operațiunilor de transport aerian comercial;

13. *aeroport internațional/deschis traficului internațional* - aeroport în care sunt asigurate facilitățile de control pentru trecerea frontierei de stat, pentru controlul vamal și de sănătate publică și, după caz, pentru controlul veterinar și fitosanitar, precum și alte facilități stabilite prin reglementări specifice;

14. *agent aeronautic* - orice persoană fizică sau entitate, cu sau fără personalitate juridică, certificată să desfășoare activități aeronautice;

15. *bloc de spațiu aerian* - un volum de spațiu aerian de dimensiuni definite în spațiu și timp, în cadrul căruia se furnizează servicii de navigație aeriană;

16. *bloc funcțional de spațiu aerian* - un bloc de spațiu aerian care are la bază cerințe operaționale și care reflectă necesitatea asigurării unui management al spațiului aerian la un nivel mai integrat, fără a ține seama de granițele existente;

17. *spațiu aerian de clasă G* - zonă delimitată de spațiu aerian în care nu sunt furnizate servicii de control al traficului aerian;

18. *cartarea zgomotului* - prezentarea datelor privind situația existentă sau prognozată referitoare la zgomot în funcție de un indicator de zgomot, care poate evidenția depășirile valorilor limită în vigoare, numărul persoanelor afectate sau numărul de locuințe expuse la anumite valori ale unui indicator de zgomot pentru o anumită zonă;

19. *căutare și salvare* - activitate de gestionare a situațiilor de pericol, de comunicare și coordonare necesare îndeplinirii funcțiilor de căutare și salvare într-o situație de urgență generată de producerea unui accident de aviație, incluzând intervenții specializate, prim-ajutor și evacuare medicală, utilizând resurse publice și/sau private specializate la dispoziție. Căutarea este o operațiune coordonată de un centru de coordonare a căutării și salvării care se desfășoară la nivel estimativ și în teren, cu personal, echipamente și facilități disponibile pentru localizarea persoanelor aflate în pericol. Salvarea este o operațiune de recuperare a persoanelor aflate în pericol, de asigurare a primului-ajutor medical sau de altă natură și de plasare a acestora într-un loc sigur;

20. *certificare* - orice formă de recunoaștere care atestă că un aerodrom, produs, piesă sau echipament, organizație sau persoană se conformează cerințelor aplicabile, precum și eliberarea unui document de certificare corespunzător care atestă conformitatea; certificarea poate avea ca rezultat și conferirea unui drept, potrivit reglementărilor în vigoare;

21. *certificat de navigabilitate* - document de certificare individual prin care se atestă navigabilitatea unei aeronave sau, după caz, a unei parașute;

22. *certificat de înmatriculare/identificare* - document individual care atestă înregistrarea unei aeronave, conferindu-i acesteia naționalitatea;

23. *certificat de tip* - documentul care definește proiectul de tip al unei aeronave și atestă faptul că acest proiect de tip se conformează cerințelor de navigabilitate aplicabile;

24. *document de certificare* - document emis în conformitate cu reglementările specifice aplicabile, ca rezultat al certificării;

25. *drept de trafic* - dreptul unui operator aerian certificat de a transporta pasageri, bagaje, mărfuri și/sau poștă pe o rută aeriană care deservește două sau mai multe aeroporturi interne ori internaționale;

26. *eveniment de aviație* - orice circumstanță legată de siguranță care pune în pericol sau care, dacă nu este remediată sau abordată, ar putea pune în pericol o aeronavă, ocupanții acesteia sau orice altă persoană și include, în special, accidentele și incidentele grave;

27. *facilități* - totalitatea serviciilor și baza materială asociată acestora, asigurate pe un aerodrom în legătură cu intrarea și ieșirea aeronavelor, persoanelor, bagajelor, mărfurilor și altele asemenea, în traficul aerian intern și internațional;

28. *forță majoră* - eveniment extern, imprevizibil, absolut invincibil și inevitabil care generează imposibilitatea temporară sau definitivă de executare a unui zbor în condiții de siguranță;

29. *incident* - eveniment, altul decât un accident, asociat cu exploatarea unei aeronave, care afectează sau poate afecta siguranța exploatării aeronavei;

30. *incident grav* - un incident produs în circumstanțe care arată că a existat o probabilitate mare de producere a unui accident și este asociat cu operarea unei aeronave care, în cazul unei aeronave cu pilot la bord, are loc între momentul în care o persoană se îmbarcă la bordul aeronavei cu intenția de a efectua un zbor și momentul în care toate persoanele au fost debarcate sau, în cazul unei aeronave fără pilot la bord, are loc între momentul în care aeronava este gata de a se pune în mișcare în scopul efectuării unui zbor și momentul în care aceasta intră în repaus la finalul zborului și sistemul principal de propulsie este oprit;

31. *investigație privind siguranța* - reprezintă o procedură efectuată de autoritatea responsabilă de investigațiile privind siguranța în scopul prevenirii unor accidente și incidente, care include culegerea și analizarea informațiilor, expunerea concluziilor, inclusiv determinarea cauzei și/sau a factorilor contributivi și, atunci când este cazul, formularea de recomandări privind siguranța;

32. *licență de lucru în perimetrul infrastructurii aeroportuare* - document individual prin care se acordă unui agent economic dreptul de a desfășura activități în perimetrul infrastructurii aeroportuare;

33. *managementul traficului aerian* - cuprinde funcțiile la sol și în aer (servicii de trafic aerian, managementul spațiului aerian și managementul fluxurilor de trafic aerian) necesare pentru a asigura deplasarea sigură și eficientă a aeronavelor în toate etapele exploatării lor;

34. *licență de transport aerian* - document individual prin care unui operator aerian, deținător al unui certificat, i se acordă dreptul de a efectua operațiunile de transport aerian public prevăzute în acesta;

35. *misiune* - activitatea unui membru al echipajului din momentul în care acesta intră în serviciu, după o perioadă de odihnă corespunzătoare, dar înaintea începerii unui zbor sau a unei serii de zboruri, până în momentul în care acel membru al echipajului iese din serviciu după încheierea acelui zbor sau a seriei de zboruri;

36. *navigabilitate* - caracteristica aeronavei pregătite pentru zbor, constând în conformarea acesteia la reglementările de admisibilitate la zbor;

37. *operator al aeronavei* - persoană fizică sau entitate cu sau fără personalitate juridică angajată în operarea aeronavelor; în cazul operațiunilor aeriene civile, operator al aeronavei este considerată persoana al cărei certificat, autorizație și/sau licență stau/stă la baza efectuării operațiunii respective sau în cazul în care, conform reglementărilor aplicabile, un astfel de document nu este necesar, pilotul comandant al aeronavei sau, pentru aeronavele fără pilot la bord, persoana care a programat zborul sau asigură controlul de la distanță al acesteia și care solicită înființarea unei zone de spațiu aerian segregat temporar;

38. *Program S.A.C.* - capabilitatea de transport strategic aerian NATO la care România este parte prin Memorandumul de înțelegere ratificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.132/2008 privind capabilitatea de transport strategic aerian, aprobată prin Legea nr.114/2009;

39. *reglementări specifice* - acte normative, proceduri sau standarde specifice unui domeniu de activitate;

40. *securitatea aviației* - combinarea măsurilor și resurselor umane și materiale, menite să protejeze aviația împotriva actelor de intervenție ilicită care pun în pericol securitatea aviației;

41. *serviciu de navigație aeriană* - termen generic ce include serviciile de trafic aerian, serviciile de comunicații aeronautice, navigație și supraveghere în domeniul aeronautic, serviciile meteorologice aeronautice și serviciile de informare aeronautică, definite conform reglementărilor specifice aplicabile;

42. *servicii militare de supraveghere și control utilizare spațiu aerian* - servicii efectuate de structurile militare pentru a determina poziția unei aeronave și pentru asigurarea controlului utilizării spațiului aerian în conformitate cu reglementările aplicabile;

43. *servicii de trafic aerian* - serviciile de control al traficului aerian (serviciile de control regional, de apropiere și de aerodrom), serviciile de informare a zborului, serviciile consultative de trafic aerian și serviciile de alarmare, definite conform reglementărilor specifice aplicabile;

44. *servitute aeronautică* - condiții, restricții, obligații impuse de reglementările naționale și/sau internaționale, în interesul siguranței zborului;

45. *siguranța* - starea în care riscurile asociate activităților aeronautice, în legătură directă cu operarea aeronavelor sau în sprijinul operării aeronavelor, sunt reduse și controlate la un nivel acceptabil;

46. *supervizarea siguranței* - activitate constând în supravegherea implementării efective a reglementărilor din domeniul siguranței și a procedurilor asociate, precum și în dispunerea și urmărirea luării măsurilor de siguranță necesare, astfel încât să se asigure îndeplinirea obiectivelor și nivelurilor acceptabile de siguranță stabilite la nivel național;

47. *tehnica aeronautică* - tehnică folosită în aeronautică, incluzând și aeronavele, care intră sub incidența normelor privind siguranța zborului;

48. *trafic aerian* - ansamblu de aeronave care, la un moment dat, se află în zbor într-un spațiu aerian determinat în spațiul aerian controlat sau operează pe suprafața de manevră a unui aerodrom;

49. *trafic aerian general* - toate mișcările aeronavelor civile, precum și toate mișcările aeronavelor de stat care se efectuează în conformitate cu procedurile Organizației Aviației Civile Internaționale;

50. *trafic aerian operațional* - toate mișcările aeronavelor civile și de stat care se efectuează în conformitate cu reglementările naționale, altele decât în conformitate cu procedurile Organizației Aviației Civile Internaționale;

51. *transportator aerian* - operator al aeronavei deținător al unui certificat de operator aerian în termen de valabilitate și, după caz, al unei licențe de transport aerian;

52. *zbor V.F.R.* - zbor efectuat după regulile zborului la vedere;

53. *zonă de interes militar* - zonă în care se desfășoară activități cu caracter militar, alta decât cea supusă servituților aeronautice, în care se impun condiții, restricții/obligații în interesul siguranței zborului;

54. *zonă de protecție acustică* - zonă delimitată de curba de zgomot rezultată din cartare și aferentă valorii limită cea mai mică a indicatorilor de zgomot și pentru care sunt stabilite constrângeri impuse amenajării și utilizării teritoriului din vecinătatea unui aerodrom;

55. *zone supuse servituțiilor aeronautice* - zonele aferente aerodromurilor civile certificate, aerodromurilor militare sau echipamentelor serviciilor de navigație aeriană, aflate sub incidența servituțiilor aeronautice;

56. *zone dens populate* - zonele cu ansambluri de clădiri situate în localități urbane sau rurale, precum și orice terenuri pe care se adună un număr mare de persoane în scop recreațional ori pentru participarea la diverse manifestații în aer liber;

57. *spațiu aerian segregat* - un volum de spațiu aerian definit care în mod normal se află sub responsabilitatea unei autorități de aviație, care este temporar segregat prin acord comun, pentru folosire exclusivă pentru altă autoritate de aviație și prin care, pe perioada respectivă, alt trafic nu este autorizat să tranziteze;

58. *spațiu aerian restricționat* - un volum de spațiu aerian definit în interiorul căruia pot fi executate activități periculoase pentru zbor în intervale de timp specificate - zonă periculoasă; sau spațiul aerian situat deasupra suprafeței terestre ori apelor teritoriale ale unui stat în interiorul căreia zborul aeronavelor este restricționat în conformitate cu niște condiții specificate - zonă restricționată; sau spațiul aerian situat deasupra suprafeței terestre ori apelor teritoriale ale unui stat în interiorul căreia zborul aeronavelor este interzis - zonă interzisă;

59. *regiune de informare a zborurilor - FIR București* - zonă de spațiu aerian de dimensiuni definite în care România are obligația furnizării serviciilor de informare a zborurilor și de alarmare;

60. *zonă de restricție pentru vehicule fără pilot* - un volum de spațiu aerian definit în spațiul aerian necontrolat de clasa G în interiorul căreia pot fi realizate operațiuni aeriene cu vehicule fără pilot cu acordul autorității civile, militare sau entității private care a restricționat zona;

61. *zonă interzisă pentru vehicule fără pilot* - un volum de spațiu aerian definit în spațiul aerian necontrolat de clasa G în interiorul căreia sunt interzise operațiuni aeriene cu vehicule fără pilot, la solicitarea autorităților civile, militare sau entități private.

CAPITOLUL II

Administrarea aviației în România

Art.4.- Ministerul Transporturilor, în calitate de organ de specialitate al administrației publice centrale și de autoritate de stat în domeniul aviației civile, are următoarele atribuții specifice:

a) elaborează strategia de dezvoltare a aviației civile, în conformitate cu politica economică a Guvernului și cu planurile de dezvoltare a transporturilor;

b) emite, în conformitate cu strategia de dezvoltare, cerințele, standardele și recomandările organizațiilor internaționale de aviație civilă și tratatele internaționale la care România este parte, reglementări specifice care stau la baza desfășurării activităților aeronautice civile;

c) reprezintă Guvernul, în domeniul aviației civile, în organismele internaționale și comunitare specifice și în relațiile bilaterale cu alte state;

d) asigură negocierea, în condițiile legii, și aplicarea tratatelor în domeniul aerian la care România este parte;

e) asigură administrarea proprietății publice a statului din domeniul aviației civile;

f) emite reglementări specifice privind certificarea agenților aeronautici civili și asigură eliberarea, prelungirea valabilității, validarea, echivalarea, modificarea, limitarea, suspendarea și revocarea documentelor de certificare a agenților aeronautici civili;

g) emite reglementări privind acordarea licenței de operare transportatorilor aerieni și asigură eliberarea acesteia;

h) emite reglementări specifice privind siguranța și securitatea activităților aeronautice civile și supraveghează respectarea acestora;

i) emite reglementări specifice obligatorii pentru efectuarea transporturilor aeriene de mărfuri periculoase;

j) asigură organizarea spațiului aerian național controlat, în condițiile prezentei legi, în colaborare cu organele specializate ale Ministerului Apărării Naționale;

k) asigură supravegherea operațiunilor aeriene în spațiul aerian național necontrolat;

l) coordonează și monitorizează aplicarea standardelor de bază comune în domeniul securității aviației civile la nivel național, supraveghează sistemele de facilități aeronautice la nivelul aeroporturilor civile;

m) asigură investigarea de siguranță a evenimentelor de aviație civilă și emite reglementări specifice privind raportarea și investigarea acestora;

n) reglementează și asigură exercitarea activităților de registru în aviația civilă;

o) emite reglementări specifice privind certificarea tehnicii aeronautice civile și asigură certificarea acesteia;

p) emite reglementări specifice privind producția, comercializarea, identificarea și operarea aeronavelor fără pilot. De asemenea reglementează modalitățile de înlocuire a aeronavei cu păstrarea numărului de identificare, pentru aeronavele fără pilot cu greutatea sub 150 de kg care sunt înlocuite (în urma unei avarii, în garanție sau din alte motive) de către proprietar cu un echipament identic cu cel identificat inițial;

q) emite reglementări specifice privind certificarea personalului aeronautic civil și asigură eliberarea, prelungirea valabilității, validarea, echivalarea, modificarea, limitarea, suspendarea și revocarea documentelor de certificare pentru această categorie de personal;

r) asigură gestionarea frecvențelor de telecomunicații alocate aviației civile;

s) emite reglementări specifice privind organizarea și funcționarea serviciilor civile de navigație aeriană în spațiul aerian al României, autorizează efectuarea zborurilor în spațiul aerian național, în limita competențelor legale;

ș) emite reglementări specifice privind servituțile aeronautice civile și zonele supuse servituțiilor aeronautice, în limitele competențelor legale;

t) asigură, împreună cu organele specializate ale ministerelor abilitate prin lege, asistența operațiunilor de căutare și de salvare a aeronavelor civile aflate în pericol și a supraviețuitorilor unui accident de aviație civilă;

ț) emite reglementări pentru uniformizarea definițiilor și a abrevierilor utilizate în aviația civilă, în conformitate cu legislația internațională;

u) asigură certificarea aerodromurilor civile;

v) asigură certificarea aeroporturilor internaționale/deschise traficului internațional;

w) organizează activitatea pentru constituirea fondului propriu de date statistice din domeniul aviației civile care se pune la dispoziție instituțiilor abilitate;

x) asigură cadrul legislativ și reglementările necesare pentru dezvoltarea unui mediu concurențial normal în domeniul transporturilor aeriene;

y) emite reglementări specifice privind raportarea actelor de intervenție ilicită asupra aeronavelor civile, aerodromurilor și echipamentelor serviciilor de navigație aeriană civile;

z) emite reglementări privind operarea aeronavelor cu sau fără pilot hibrid (aerian-terestru, aerian-naval, aerian-terestru-naval) în spațiul aerian național.

Art.5.- (1) Ministerul Apărării Naționale, în calitate de organ de specialitate al administrației publice centrale și de autoritate aeronautică de stat, are competențe în următoarele domenii: organizarea spațiului aerian național, reglementarea activităților aeronautice militare, certificarea personalului aeronautic militar, a agenților aeronautici care desfășoară activități aeronautice militare, a tehnicii aeronautice de stat, a infrastructurii necesare desfășurării activităților aeronautice militare, siguranța și supervizarea activităților aeronautice militare.

(2) Pentru exercitarea competențelor stabilite prin prezentul Cod aerian, Ministerul Apărării Naționale are, în principal, următoarele atribuții specifice:

a) reglementează cadrul normativ și instituțional pentru desfășurarea activităților aeronautice cu aeronave de stat;

b) asigură organizarea spațiului aerian național controlat și supravegherea spațiului aerian necontrolat în colaborare cu Ministerul Transporturilor;

c) emite reglementări specifice pentru certificarea personalului aeronautic militar, a tehnicii aeronautice de stat, a infrastructurii și a agenților aeronautici care desfășoară activități aeronautice militare și supervizează respectarea acestora;

d) certifică personalul aeronautic militar și agenții aeronautici care desfășoară activități aeronautice militare și asigură eliberarea, prelungirea valabilității, validarea, echivalarea, modificarea, suspendarea, retragerea sau revocarea documentelor de certificare;

e) certifică tehnica aeronautică militară de stat și infrastructura necesară desfășurării activităților aeronautice militare;

f) emite reglementări specifice privind raportarea și investigarea evenimentelor de aviație militare, privind siguranța și securitatea activităților aeronautice militare, acțiunile de căutare-salvare pentru aeronavele de stat, servituțile aeronautice militare și stabilirea zonelor supuse servituților aeronautice militare, precum și pentru zonele de interes militar și supervizează respectarea acestora;

g) reglementează și asigură exercitarea activităților de registru în aviația militară;

h) avizează efectuarea de lucrări, amplasarea de construcții, de echipamente și instalații în zonele supuse servituților aeronautice militare sau în zonele de interes militar.

(3) Reglementările prevăzute la alin.(2) lit.a), b), c) și f) se stabilesc prin ordin al ministrului apărării naționale sau, după caz, prin ordin comun al ministrului apărării naționale și al ministrului transporturilor.

Art.6.- (1) Ministerul Transporturilor asigură prin delegare de competență către Autoritatea Aeronautică Civilă Română - autoritate competentă în domeniul aviației civile, organism tehnic specializat cu personalitate juridică, autofinanțat și independent organizațional, care funcționează sub autoritatea Ministerului Transporturilor și își exercită în mod independent atribuțiile de natură tehnică stabilite, exercitarea următoarelor atribuții:

a) certificarea agenților aeronautici civili, a personalului aeronautic civil și a tehnicii aeronautice civile, precum și supravegherea menținerii condițiilor asociate documentelor de certificare emise;

- b) certificarea aerodromurilor deschise pentru operarea aeronavelor civile și supravegherea menținerii condițiilor asociate documentelor de certificare emise;
- c) supravegherea facilităților aeronautice pe aeroporturile civile;
- d) autorizarea executării unor categorii de zboruri în spațiul aerian național controlat;
- e) gestionarea frecvențelor de telecomunicații alocate aviației civile;
- f) exercitarea activităților de registru în aviația civilă, inclusiv emiterea certificatelor de înmatriculare sau de identificare pentru aeronavele civile;
- g) constituirea fondului de date statistice din domeniul aviației civile;
- h) supravegherea unor categorii de zboruri în spațiul aerian național necontrolat.

(2) Autoritatea Aeronautică Civilă Română elaborează și propune spre aprobare Ministerului Transporturilor proiecte de reglementări specifice domeniilor pentru care a primit delegare de competență și își poate exercita atribuțiile direct sau prin intermediul unor entități calificate - persoane fizice sau juridice, autorizate conform reglementărilor europene sau naționale aplicabile.

(3) Procedurile emise de Autoritatea Aeronautică Civilă Română în aplicarea reglementărilor specifice domeniilor de competență se publică pe site-ul propriu și sunt obligatorii pentru toate persoanele fizice și juridice cărora le sunt aplicabile.

(4) Prin excepție de la prevederile alin.(1), Autoritatea Aeronautică Civilă Română poate delega către Aeroclubul României următoarele atribuții: înmatricularea sau, după caz, identificarea aeronavelor civile ultraușoare motorizate. De asemenea, poate delega atribuțiile de certificare a aeronavelor civile ultraușoare motorizate, a parașutelor utilizate de personalul aeronautic civil, a turnurilor de parașutism și a aparatelor de lansare la zbor-automotoare, precum și a personalului aeronautic civil care le deservește și/sau exploatează și supravegherea menținerii condițiilor asociate documentelor de certificare emise, către terțe entități care își asumă responsabilitatea acțiunilor efectuate.

(5) Autoritatea Aeronautică Civilă Română stabilește, cu aprobarea Ministerului Transporturilor, cuantumul sumelor care revin entităților pentru atribuțiile delegate. De asemenea, Autoritatea Aeronautică Civilă Română este obligată, în cazul constatării deficiențelor în exercitarea atribuțiilor de către entitățile cărora se delegă atribuții, să acorde un singur termen în decurs de un an de corectare a deficiențelor, iar în cazul în care termenul nu este respectat, să preia atribuțiile delegate.

(6) Pentru exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin.(1), respectiv alin.(4), Autoritatea Aeronautică Civilă Română și, respectiv, Aeroclubul României, percep tarife al căror quantum se aprobă prin ordin al ministrului Transporturilor. Sumele rezultate din atribuțiile delegate în domeniul aeronavelor civile ultraușoare, al parașutelor, al turnurilor de parașutism, al aparatelor de lansare și de personal vor fi vărsate în contul Aeroclubului României, pentru susținerea activităților curente.

(7) În cadrul Ministerului Transporturilor funcționează o structură specifică ce asigură exercitarea funcției de reglementare în domeniul aviației civile la nivel național, precum și monitorizarea modului de exercitare a competențelor delegate conform alin.(1). Atribuțiile, organizarea și funcționarea structurii se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare al Ministerului Transporturilor.

Art.7.- (1) Ministerul Apărării Naționale asigură, prin Autoritatea Aeronautică Militară Națională, exercitarea atribuțiilor specifice prevăzute în prezentul Cod aerian.

(2) Modul de organizare, locul, rolul și atribuțiile funcționale ale Autorității Aeronautice Militare Naționale, precum și modul de exercitare a acestora în relațiile cu structurile din afara Ministerului Apărării Naționale se stabilesc prin hotărâre a Guvernului. Hotărârea Guvernului se adoptă în termen de 90 de zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

CAPITOLUL III

Spațiul aerian național

Secțiunea I

Generalități

Art.8.- (1) Spațiul aerian național reprezintă coloana de aer situată deasupra teritoriului de suveranitate al României, până la limita inferioară a spațiului extraatmosferic.

(2) În spațiul aerian național se desfășoară atât trafic aerian general, cât și trafic aerian operațional.

Art.9.- În spațiul aerian național controlat se pot stabili, în conformitate cu reglementările specifice aplicabile:

a) spații aeriene rezervate, destinate unor activități aeronautice militare, de școală, de sport aeronautic, de încercare și omologare a aeronavelor, precum și altor activități stabilite prin reglementări specifice;

b) spații aeriene restricționate, constituite din zone periculoase, zone restricționate sau zone interzise.

Art.10.- Spațiul aerian național controlat poate fi integrat din punct de vedere al furnizării serviciilor de navigație aeriană în unul sau mai multe blocuri funcționale de spațiu aerian stabilite prin tratate încheiate de România cu alte state, în baza reglementărilor specifice aplicabile.

Art.11.- Clasificarea spațiului aerian național din punct de vedere al asigurării serviciilor de trafic aerian se stabilește în conformitate cu standardele elaborate de organizațiile internaționale de aviație civilă la care România este parte contractantă.

Art.12.- În timp de pace, Ministerul Transporturilor și Ministerul Apărării Naționale reprezintă entitățile unice care organizează spațiul aerian național și stabilesc, după caz, principiile, regulile și limitările de folosire a acestuia.

Secțiunea a II-a

Utilizarea spațiului aerian național

Art.13.- (1) Orice zbor în spațiul aerian național trebuie să fie autorizat:

a) zborul unei aeronave civile în spațiul aerian național, cu excepția zborului în câmp vizual direct executat în întregime într-o zonă de spațiu aerian de clasa G, precum și zborul unei aeronave civile care traversează granița regiunii de informare a zborurilor - FIR București, se consideră autorizat în situația în care aeronava este asigurată, după caz, conform legii, pentru daune produse terților, și:

b) în cazul aeronavei cu pilot la bord:

(i) pentru zborul respectiv, operatorul aeronavei a depus un plan de zbor, în conformitate cu reglementările aeronautice în vigoare; și

(ii) aeronava nu are la bord bunuri sau persoane care, conform obligațiilor sau angajamentelor asumate de România prin tratatele internaționale la care este parte sau a unor sancțiuni internaționale instituite prin actele prevăzute la art.1 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr.202/2008 privind punerea în

aplicare a sancțiunilor internaționale, aprobată cu modificări prin Legea nr.217/2009, cu modificările și completările ulterioare, fac obiectul unor restricții la survolul prin spațiul aerian național sau la transportul spre destinația intermediară sau finală a zborului. Procedura aplicată în cazul în care există informații că nu este respectată cerința prevăzută în prezentul alineat este menționată în Hotărârea Guvernului nr.912/2010 pentru aprobarea procedurii de autorizare a zborurilor în spațiul aerian național, precum și a condițiilor în care decolarea și aterizarea aeronavelor civile se pot efectua și de pe/pe alte terenuri sau suprafețe de apă decât aerodromurile certificate, anexa nr.1;

c) în cazul aeronavei fără pilot la bord de mari dimensiuni dotate cu transponder (>150kg):

(i) pentru zborul respectiv, operatorul aeronavei a depus un plan de zbor în conformitate cu reglementările aeronautice în vigoare;

d) în cazul aeronavei fără pilot de mici dimensiuni (<150kg):

(i) aeronava de mici dimensiuni fără transponder este operată într-o porțiune de spațiu aerian rezervat sau într-o zonă restricționată/segregată temporar, înființată pentru zborul respectiv în conformitate cu reglementările aplicabile în vigoare;

(ii) pentru zborul respectiv, operatorul aeronavei cu transponder a depus un plan de zbor în conformitate cu reglementările aeronautice în vigoare;

(iii) aeronava este operată exclusiv într-o zonă de control de aerodrom și în câmpul vizual direct al persoanei care o controlează de la distanță, iar operatorul aeronavei a încheiat cu unitatea de control al traficului aerian corespunzătoare, înainte de începerea activității de zbor, un protocol pentru coordonarea activității de zbor și stabilirea limitelor de operare;

e) zborul în câmp vizual al unei aeronave civile, executat în întregime într-o zonă de spațiu aerian de clasa G, se consideră autorizat dacă aeronava este asigurată, după caz, conform legii, pentru daune produse terților și;

f) în cazul aeronavei cu pilot la bord: pentru zborul respectiv operatorul aeronavei a depus un plan de zbor în conformitate cu reglementările aeronautice în vigoare sau, la alegerea operatorului, a făcut o informare de trafic VFR la Ministerul Apărării Naționale, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.912/2010, anexa nr.1;

g) în cazul aeronavei fără pilot la bord:

(i) aeronava are o masă maximă la decolare mai mică sau egală cu 7 kg și este operată în câmpul vizual direct al persoanei care o controlează de la distanță, fără depășirea înălțimii de 130 de metri față de sol;

(ii) aeronava are o masă maximă la decolare mai mare de 7 kg, este operată în câmpul vizual direct al persoanei care o controlează de la distanță, fără depășirea înălțimii de 130 de metri față de sol, și a fost făcută o informare de trafic VFR la Ministerul Apărării Naționale în conformitate cu procedura prevăzută în Hotărârea Guvernului nr.912/2010, anexa nr.1;

(iii) aeronava, indiferent de masa maximă la decolare, este operată într-o porțiune de spațiu aerian rezervat sau într-o zonă restricționată, înființată în conformitate cu reglementările aplicabile în vigoare;

(iv) AACR este obligată ca, pentru siguranța zborului în zona spațiului aerian de clasa G, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, să realizeze o platformă interconectată cu celelalte ministere și instituții care au atribuții în domeniu sau zone aeriene de interes, destinată aeronavelor fără pilot la bord, care să permită identificarea proprietarilor și/sau monitorizarea aeronavelor fără pilot la bord aflate în zbor. De asemenea, va elabora proceduri online de înregistrare a aeronavelor fără pilot la bord și de autorizare a zborurilor în zona de clasa G;

h) prevederile lit.a) și b) nu exonerează operatorul aeronavei de obligația deținerii, după caz, a autorizațiilor, certificatelor și/sau licențelor prevăzute de reglementările specifice aplicabile aeronavei și tipului respectiv de operațiune aeriană civilă executată în spațiul aerian național. Extrase din actele normative în vigoare referitoare la documentele sus-menționate, corespunzătoare tuturor categoriilor de aeronave civile, respectiv fiecărui tip de operațiune aeriană, se publică prin grija Autorității Aeronautice Civile Române pe pagina de web proprie și în Publicația de Informare Aeronautică a României (AIP - România);

i) o aeronavă civilă, care efectuează un zbor într-o porțiune din spațiul aerian național unde furnizarea serviciilor de control al traficului aerian este obligatorie trebuie să aibă posibilitatea de a efectua comunicații radio bilaterale și trebuie să fie echipată cu transponder care va funcționa pe tot parcursul zborului respectiv, indiferent dacă o parte a acestuia se desfășoară într-o zonă de spațiu aerian de clasa G. Cu autorizarea expresă a unei unități de control al traficului aerian pentru zona proprie de responsabilitate, aeronava civilă poate efectua zborul în zona respectivă și fără a fi echipată cu transponder. Persoana care asigură controlul de la distanță al unei aeronave fără pilot la bord care efectuează un zbor într-o porțiune din spațiul aerian național unde furnizarea serviciilor de control al traficului aerian este obligatorie trebuie să asigure minimum două canale de comunicații bilaterale cu unitatea de control al traficului aerian corespunzătoare;

j) pe timp de pace, modalitatea de clasificare și de organizare a spațiului aerian național, inclusiv cea de stabilire a spațiilor aeriene segregate, restricționate sau rezervate, se stabilesc prin ordin comun al ministrului

transporturilor și al ministrului apărării naționale, cu respectarea reglementărilor internaționale aplicabile;

k) o aeronavă civilă fără pilot la bord, care efectuează zboruri deasupra zonelor dens populate (intravilanul localităților) în zona de clasa G sau în zona aeriană controlată este obligată să aibă asigurare de răspundere civilă pentru pagube provocate terților, indiferent de greutatea ei. Excepție fac aeronavele de stat;

l) o aeronavă civilă fără pilot la bord care realizează zboruri în zona aeriană segregată definitiv dedicată pentru teste de zbor este exceptată de la înmatriculare/identificare și/sau asigurare. Acestor aeronave li se atribuie numere provizorii alocate de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română administratorului zonei de test.

(2) Decolarea și aterizarea aeronavelor civile:

a) aeronavele civile care efectuează zboruri interne sunt obligate să decoleze și să aterizeze numai de pe/pe aerodromuri civile certificate conform reglementărilor în vigoare emise de Ministerul Transporturilor, cu respectarea restricțiilor și limitărilor tehnice și operaționale ale aeronavelor, stabilite potrivit reglementărilor aplicabile;

b) Autoritatea Aeronautică Civilă Română asigură publicarea listei aerodromurilor certificate și caracteristicile tehnico-operaționale ale acestora în AIP - România și pe pagina web proprie;

c) prin excepție de la prevederile lit.a), avioanele cu masa maximă la decolare mai mică de 5.700 kg, elicopterele, aeronavele ultraușoare și aeronavele nemotorizate, care execută zboruri interne VFR pe timp de zi, încadrate în categoria operațiunilor aeriene civile de lucru aerian sau aviație generală, precum și aeronavele fără pilot la bord pot ateriza pe, și, respectiv, pot decola de pe un teren/o suprafață de apă, altul/alta decât un aerodrom civil certificat, în următoarele condiții cumulative;

d) terenul sau suprafața de apă este amplasat/ă în extravilanul unei localități;

e) proprietarul sau, în cazul domeniului public, administratorul terenului ori al suprafeței de apă a aprobat utilizarea acestora de către aeronava în cauză;

f) dimensiunile și configurația terenului sau ale suprafeței de apă permit desfășurarea activității de zbor cu categoria respectivă de aeronavă, în condiții de siguranță;

g) restricțiile privind activitatea de zbor pe respectivul teren/respectiva suprafață de apă, care pot fi stabilite de primar în funcție de interesele locuitorilor rezidenți în respectiva localitate, precum și de proprietarul

sau, după caz, administratorul terenului/suprafeței de apă, sunt cunoscute și respectate de către operatorul aeronavei;

h) în cazul în care terenul este situat în perimetrul unei zone de control de aerodrom sau al unei zone restricționate, dacă operatorul aeronavei a convenit/încheiat cu unitatea de trafic aerian corespunzătoare, înainte de începerea activității de zbor pe respectivul teren, o procedură pentru coordonarea activității de zbor;

i) răspunderea pentru desfășurarea activității de zbor pe terenurile sau suprafețele de apă prevăzute la lit.c), cu respectarea reglementărilor aeronautice în vigoare privind siguranța zborului și securitatea aeronautică, precum și răspunderea în cazul producerii de daune ca urmare a activității de zbor desfășurate pe astfel de terenuri ori suprafețe de apă revin în totalitate operatorului aeronavei. Proprietarul sau, după caz, administratorul terenului ori al suprafeței de apă răspunde dacă a fost de acord ca operatorii aeronavelor să execute activități de zbor fără îndeplinirea condițiilor prevăzute la lit.c) și d);

j) pot ateriza pe, și, respectiv, pot decola de pe alte terenuri sau suprafețe de apă decât cele prevăzute la lit.a) și c), cu respectarea procedurilor aplicabile în astfel de situații;

k) aeronavele civile aflate în situații de forță majoră;

l) aeronavele civile nepropulsate de un organ motor, precum și aeronavele civile care le tractează în cursul zborurilor de recuperare;

m) aeronavele civile care execută zboruri din categoriile urgențe medicale, intervenții în zone calamitate și operațiuni de căutare-salvare;

n) elicopterele civile care efectuează operațiuni de supraveghere din aer de lucrări sau elemente de infrastructură, precum și de transport obiecte suspendate, în condițiile stabilite prin autorizarea specială emisă de Autoritatea Aeronautică Civilă Română, conform reglementărilor specifice aplicabile;

o) aeronavele civile fără pilot la bord operate în câmpul vizual direct al persoanei care controlează aeronava de la distanță și care au masa maximă la decolare mai mică de 25 de kg în zona de intravilan și cele care au masa maximă la decolare mai mică de 150 de kg în zona de extravilan;

p) răspunderea pentru desfășurarea activității de zbor pe terenurile sau suprafețele de apă prevăzute la lit.d), cu respectarea reglementărilor aeronautice în vigoare privind siguranța zborului și securitatea aeronautică, precum și răspunderea în cazul încălcării dreptului de proprietate și al producerii de daune ca urmare a activității de zbor desfășurate pe astfel de terenuri sau suprafețe de apă revin în totalitate operatorului aeronavei.

(3) Aeronavele de stat care operează într-o porțiune de spațiu aerian național aflată sub controlul serviciilor de trafic aerian civile trebuie să opereze ca trafic aerian general, respectând reglementările specifice aviației civile, cu excepția cazului în care se prevede altfel, prin procedurile de coordonare stabilite între unitățile civile și militare ale serviciilor de trafic aerian, în conformitate cu prevederile art.10.

(4) În condițiile îndeplinirii dispozițiilor alin.(2), o aeronavă civilă poate opera pe un aerodrom militar numai pe baza unui protocol încheiat între operatorul aeronavei și administratorul aerodromului militar:

a) zborurile tehnice, care pot fi executate numai în condițiile autorizării de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română sau de către organismul căruia i s-a delegat competență de către Ministerul Transporturilor, prin reglementări specifice, în domeniul certificării tehnice ori al autorizării aeronavei respective;

b) zborurile internaționale aferente operațiunilor de transport aerian public, cu aterizare pe sau decolare de pe teritoriul României, care pot fi executate numai în condițiile autorizării de către Ministerul Transporturilor direct, ori prin Autoritatea Aeronautică Civilă Română, potrivit prevederilor anexei nr.1 lit.B, respectiv C, în condițiile tratatelor internaționale la care România este parte;

c) zborurile interne și internaționale, cu sau fără decolare/aterizare de pe/pe teritoriul României, cu aeronave civile care transportă trupe, armament, muniții, explozivi, materiale radioactive și alte bunuri periculoase, care pot fi executate numai cu condiția autorizării de către Ministerul Transporturilor, cu avizul Ministerului Apărării Naționale;

d) zborurile în porțiunile de spațiu aerian rezervat, segregat sau în zonele restricționate, care pot fi executate numai în condițiile autorizării de către unitatea de trafic care efectuează controlul traficului aerian în spațiul ori zona respectiv/respectivă sau, în cazul unui zbor într-o zonă de spațiu aerian de clasă G, de către entitatea care a făcut rezervarea ori a solicitat utilizarea exclusivă, respectiv restricționarea zonei respective de spațiu aerian;

e) zborurile deasupra municipiului București la înălțimi mai mici de 3.000 de metri, care pot fi executate numai în condițiile obținerii unei autorizații de survol din partea Ministerului Apărării Naționale, cu excepția zborurilor executate conform alin.(2) lit.d), în limita zonei de control de aerodrom (CTR) Băneasa și a zborurilor de îndepărtare după decolare și de apropiere pentru aterizare pe aerodromurile certificate situate pe raza municipiului București;

f) zborurile pentru activități de determinări topogeodezice la o scară mai mare de 1:20.000, fotografiere aeriană sau filmări aeriene care pot fi executate numai în condițiile obținerii unui aviz din partea Ministerului Apărării Naționale, care trebuie să răspundă solicitării în maximum 5 zile.

(5) Procedura de acordare a autorizațiilor și, respectiv, a avizului prevăzute la alin.(4) lit.a)-d) este menționată în Hotărârea Guvernului nr.912/2010, anexa nr.1. Procedura de acordare a autorizației de survol și, respectiv, a avizului prevăzute la alin.(4) lit.e) și f) este menționată în Hotărârea Guvernului nr.912/2010, anexa nr.2.

(6) Alte obligații:

a) operatorul unei aeronave care intenționează să execute un zbor în spațiul aerian național, inclusiv în spațiul aerian de clasă G, este obligat ca înainte de începerea zborului să se informeze cu privire la cerințele, limitările și restricțiile aplicabile zborului respectiv, prevăzute în AIP - România, în circularele de informare aeronautică și în mesajele de înștiințare (NOTAM), și este direct răspunzător de respectarea acestora;

b) pentru a facilita informarea operatorilor aeronavelor, mesajele NOTAM, precum și secțiunile din documentele de informare aeronautică care conțin deciziile de stabilire a zonelor de spațiu aerian rezervat sau segregat, precum și a zonelor interzise, restricționate ori periculoase, împreună cu condițiile asociate acestora, se publică pe paginile web ale furnizorilor de servicii de informare aeronautică certificați. Lista unităților certificate să furnizeze servicii de informare aeronautică pe teritoriul României se publică pe pagina web a Autorității Aeronautice Civile Române;

c) operatorul aeronavei este obligat să respecte ruta/traiectul sau zona de zbor pentru care a depus plan de zbor, pentru care a primit autorizare ori aviz sau pentru care a făcut informarea conform prevederilor prezentei hotărâri, precum și condiționările, restricțiile ori limitările care i-au fost impuse la acordarea autorizării sau avizului respective/respectiv. Operatorul aeronavei care intenționează să efectueze un zbor într-o zonă restricționată sau periculoasă ori în spațiul aerian rezervat sau segregat este obligat să se informeze atât înainte de începerea zborului, cât și în timpul acestuia, cu privire la condițiile de acces în respectiva zonă ori în respectivul spațiu aerian și să le respecte;

d) prevederile lit.c) nu aduc atingere dreptului operatorului aeronavei de a modifica planul de zbor depus, respectiv informarea transmisă, cu respectarea procedurilor și reglementărilor aplicabile;

e) prevederile prezentei legi nu exonerează operatorul unei aeronave care a depus un plan de zbor, a obținut o autorizare sau aviz ori care a efectuat o informare despre zborul pe care urmează să-l desfășoare de obligația de a respecta și de a îndeplini condițiile impuse prin alte reglementări legale în vigoare, aplicabile zborului respectiv. Zborurile în zona de frontieră se execută cu respectarea prevederilor specifice ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr.105/2001 privind frontiera de stat a României, aprobată cu modificări prin Legea nr.243/2002, cu modificările și completările ulterioare;

f) operatorul unei aeronave fără pilot la bord, atunci când operează aeronava în câmp vizual direct, are obligația încetării activității de zbor și aducerii aeronavei la sol atunci când observă apropierea de zona acesteia și la nivelul de operare a unei aeronave cu pilot la bord.

(7) Controlul utilizării spațiului aerian național controlat se efectuează de către Ministerul Apărării Naționale, în conformitate cu prevederile Legii nr.257/2001 privind modul de acțiune împotriva aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian al României, republicată. Ministerul Apărării Naționale poate restricționa sau interzice temporar desfășurarea traficului aerian într-o porțiune ori în întreg spațiul aerian național controlat din motive privind apărarea, ordinea publică și siguranța națională, conform atribuțiilor specifice.

Art.14.- (1) În spațiul aerian național sunt interzise:

a) operarea aeronavelor care sunt echipate cu sau care transportă arme nucleare, chimice ori alte arme de distrugere în masă, cu excepția celor prevăzute de tratatele la care România este parte;

b) zborul la viteze supersonice, la altitudini mai mici de 10.000 m, cu excepția zborurilor aeronavelor de stat române sau ale statelor aliate executate pentru îndeplinirea misiunilor de luptă;

c) zborurile care execută activități de publicitate, folosind mijloace sonore;

d) operarea aeronavelor civile fără pilot la bord care transportă armament, materiale radioactive, materiale explozive, gaze sau substanțe toxice, substanțe infecțioase, precum și a celor care nu permit intervenția de la distanță în managementul zborului.

(2) Deasupra zonelor dens populate sunt interzise:

a) efectuarea de către aeronavele civile cu pilot la bord a zborurilor la înălțimi mai mici de 300 de metri față de cel mai înalt obstacol fix, cu excepția celor care execută proceduri de aterizare/decolare pe/de pe aerodromuri certificate, precum și a celor care execută, în conformitate cu reglementările în vigoare, operațiuni de lucru aerian în baza unei autorizări specifice emise de către

Autoritatea Aeronautică Civilă Română pentru fiecare zbor/serie de zboruri, în condițiile existenței unui aviz al primarului localității pe raza căreia se desfășoară operațiunile aeriene respective;

b) efectuarea de zboruri de către aeronavele civile, cu sau fără pilot la bord, care nu dețin certificat de navigabilitate sau permis de zbor național, emis conform reglementărilor legale în vigoare;

c) efectuarea de către aeronavele civile, cu sau fără pilot la bord, a zborurilor de acrobație, zborurilor școală sau a zborurilor tehnice;

d) efectuarea zborurilor cu aeronave civile fără pilot la bord, cu excepția celor care execută, în condițiile respectării reglementărilor legale în vigoare și ale obținerii unei autorizări din partea Autorității Aeronautice Civile Române pentru fiecare zbor/serie de zboruri, operațiuni de lucru aerian sau operațiuni la cererea unei autorități publice cu aterizare/decolare de pe aerolocații.

(3) În afara zonelor dens populate, aeronavelor civile le sunt interzise zborurile la o înălțime mai mică de 150 metri față de sol, cu excepția:

a) aeronavelor, cu sau fără pilot la bord, care execută proceduri de aterizare/decolare pe/de pe aerodromuri certificate, aerolocații sau terenuri/suprafețe de apă;

b) aeronavelor, cu sau fără pilot la bord, care execută, în condițiile respectării reglementărilor legale în vigoare și obținerii unei autorizări din partea Autorității Aeronautice Civile Române, zboruri de acrobație și operațiuni de lucru aerian sau operațiuni la cererea unei autorități publice;

c) aeronavelor care execută zboruri aferente operațiunilor aeriene prevăzute la art.13 alin.(2) lit.n);

d) aeronavelor fără pilot la bord operate în câmpul vizual direct al persoanei care asigură controlul de la distanță al aeronavei și care operează de pe aerolocații.

Art.15.- (1) Aeronavele civile cu capabilitate de flotabilitate, pe timpul cât se deplasează pe porțiuni din apele teritoriale, care sunt organizate ca aerodromuri, se supun reglementărilor specifice aplicabile aeronavelor care operează pe aerodromuri.

(2) Aeronavele civile cu capabilitate de flotabilitate, pe timpul cât se deplasează pe ape, care nu sunt organizate ca aerodromuri, se supun reglementărilor specifice aplicabile navelor maritime, fluviale sau ambarcațiunilor pentru apele interioare.

(3) Aeronavele civile care operează pe navele maritime ori fluviale, pe timpul cât sunt pe nave, se supun reglementărilor specifice aplicabile navelor.

(4) Aeronavele civile hibride cu capabilitate de flotabilitate fără pilot la bord care operează în spațiul aerian de clasa G pot decola/ateriza de pe/pe apele teritoriale cu respectarea condițiilor de siguranță, fără delimitarea aerolocației.

Art.16.- (1) Orice activitate care nu intră în categoria activităților aeronautice civile, având drept efect ajungerea în spațiul aerian a diverselor corpuri materiale care pot constitui un pericol pentru siguranța zborurilor aeronavelor, poate fi efectuată numai în condițiile autorizării.

(2) Activitățile prevăzute la alin.(1) și modul de autorizare a acestora se stabilesc prin reglementări specifice comune ale Ministerului Transporturilor și Ministerului Apărării Naționale.

(3) Ministerul Transporturilor și Ministerul Apărării Naționale stabilesc prin ordin comun restricții privind utilizarea fasciculelor luminoase care pot afecta siguranța zborului.

Secțiunea a III-a

Serviciile de navigație aeriană

Art.17.- (1) Serviciile de navigație aeriană se furnizează traficului aerian numai de către agenți aeronautici certificați și desemnați în acest scop, potrivit reglementărilor specifice aplicabile.

(2) Serviciile de navigație aeriană se furnizează în:

a) spațiul aerian național controlat, în conformitate cu prevederile prezentului Cod aerian și cu reglementările specifice aplicabile;

b) spațiul aerian de deasupra zonei internaționale a Mării Negre alocat României de Organizația Aviației Civile Internaționale, în baza acordurilor regionale de navigație aeriană;

c) spațiul aerian al altor țări, în care a fost delegată României, permanent sau pe termen limitat prin tratate internaționale, furnizarea serviciilor de navigație aeriană, în conformitate cu prevederile respectivelor tratate.

(3) Furnizarea serviciilor de navigație aeriană într-un bloc funcțional de spațiu aerian, care include și spațiul aerian național, parțial sau integral, se face în conformitate cu prevederile tratatului internațional referitor la acesta.

Art.18.- (1) Pentru toate zborurile efectuate în spațiul aerian în care se furnizează servicii de navigație aeriană în conformitate cu prevederile art.12 alin.(2), operatorii aerieni civili au obligația achitării unor tarife pentru utilizarea acestor servicii.

(2) Tarifele prevăzute la alin.(1) sunt nediscriminatorii pentru aceleași categorii de zboruri civile, indiferent de naționalitatea operatorilor aeriени și de statul de înmatriculare a aeronavei utilizate.

(3) Sunt scutite de la plata tarifelor pentru servicii de navigație aeriană de rută următoarele categorii de zboruri:

- a) zborurile efectuate în câmp vizual direct;
- b) zborurile efectuate de aeronave de stat românești și zborurile militare efectuate de aeronave militare străine pentru cazurile în care există acorduri bilaterale în acest sens;
- c) zborurile efectuate exclusiv pentru transportul în misiune oficială al monarhilor aflați la conducere și al membrilor apropiați ai familiei acestora, al șefilor de stat, al șefilor de guvern și al miniștrilor; în toate aceste cazuri, scutirea trebuie justificată prin indicarea în planul de zbor a statutului sau a observației corespunzătoare;
- d) zborurile de căutare și salvare autorizate de organismul competent adecvat;
- e) zborurile efectuate de aeronave cu o masă maximă la decolare autorizată mai mică de două tone metrice;
- f) zborurile efectuate exclusiv în scopul verificării sau testării echipamentelor utilizate sau destinate utilizării ca mijloace de asistență de la sol pentru navigația aeriană, excluzând zborurile de poziționare efectuate de aeronavele respective;
- g) zborurile efectuate de aeronave nominalizate prin Programul S.A.C;
- h) zborurile umanitare și de ajutorare de urgență autorizate de organismul competent adecvat;
- i) alte categorii de zboruri prevăzute de lege.

(4) Sunt scutite de la plata tarifelor pentru servicii de navigație aeriană terminală următoarele categorii de zboruri:

- a) zborurile efectuate de aeronave de stat românești și zborurile militare efectuate de aeronave militare străine pentru cazurile în care există acorduri bilaterale în acest sens;
- b) zborurile efectuate exclusiv pentru transportul în misiune oficială al monarhilor aflați la conducere și al membrilor apropiați ai familiei acestora, ai șefilor de stat, al șefilor de guvern și al miniștrilor; în toate aceste cazuri, scutirea trebuie justificată prin indicarea în planul de zbor a statutului sau a observației corespunzătoare;
- c) zborurile de căutare și salvare autorizate de organismul competent adecvat;

d) zborurile umanitare și de ajutorare de urgență autorizate de organismul competent adecvat;

e) zborurile efectuate de aeronave care sunt nevoite să aterizeze din cauza unor situații de forță majoră;

f) zborurile efectuate de aeronave care aterizează pentru verificarea încărcăturii din dispoziția unei autorități române;

g) zborurile efectuate de aeronave nominalizate prin Programul S.A.C.;

h) aeronave civile cu masa maximă autorizată la decolare mai mică de 2.000 kg (OMT 1311/2014)

i) avioane civile cu masa maximă autorizată la decolare mai mică de 5.700 kg, atunci când execută zboruri școală (OMT 131 1/2014);

j) alte categorii de zboruri prevăzute de lege.

(5) Contravaloarea serviciilor de navigație aeriană prestate pentru zborurile care conform alin.(3) și (4) sunt scutite de la plata tarifelor pentru respectivele servicii se rambursează furnizorului de servicii de navigație aeriană de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor, pe baza metodologiei stabilite prin ordin al ministrului transporturilor.

(6) Furnizorii de servicii civile de navigație aeriană pot acorda, în mod transparent și nediscriminatoriu, scutiri de la plata tarifelor pentru servicii de navigație aeriană terminală și altor categorii de zboruri, cu respectarea legislației în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

(7) Ministerul Transporturilor poate interzice temporar accesul în spațiul aerian național al aeronavelor operatorilor aerieni civili care înregistrează restanțe la achitarea tarifelor pentru utilizarea serviciilor de navigație aeriană.

Secțiunea a IV-a

Raporturi juridice la bordul aeronavei

Art.19.- Faptele și actele juridice petrecute la bordul aeronavelor înmatriculate sau identificate în România, precum și statutul juridic al încărcăturii aflate la bordul acestora, în timpul unui zbor internațional, dincolo de granițele României, sunt reglementate de legislația română, dacă prin tratatele internaționale la care România este parte contractantă nu s-a stabilit altfel.

CAPITOLUL IV**Naționalitatea și drepturile asupra aeronavelor***Secțiunea I**Naționalitatea și înmatricularea aeronavelor*

Art.20.- (1) O aeronavă civilă poate opera în spațiul aerian național numai dacă deține un certificat de înmatriculare sau de identificare emis în conformitate cu prevederile Convenției de la Chicago sau, după caz, ale reglementărilor europene și/sau naționale specifice.

(2) O aeronavă de stat poate opera în spațiul aerian național numai dacă deține un certificat de înmatriculare emis în conformitate cu reglementările aplicabile din statul de proveniență.

(3) O aeronavă civilă motorizată fără pilot la bord și cu masa maximă la decolare mai mare de 150 kg poate fi operată în spațiul aerian național, în condițiile respectării cerinței prevăzute la art.13 alin.(1) lit.d) paragraf (i) și (ii), numai dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) deține un certificat de înmatriculare;

b) deține un certificat de tip și un certificat de navigabilitate, conform cu reglementările europene emise în aplicarea Regulamentului (CE) nr.216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 februarie 2008 privind normele comune în domeniul aviației civile și instituirea unei Agenții Europene de Siguranță a Aviației și de abrogare a Directivei 91/670/CEE a Consiliului, a Regulamentului (CE) nr.1.592/2002 și a Directivei 2004/36/CE;

c) operatorul aeronavei este certificat, după caz, în funcție de operațiunile aeriene civile desfășurate, în conformitate cu reglementările aeronautice aplicabile emise la nivel național sau cu cele emise la nivelul Uniunii Europene;

d) aeronava este asigurată, conform legii, pentru daune produse terților.

(4) O aeronavă civilă motorizată fără pilot la bord și cu masa maximă la decolare mai mică sau egală cu 150 kg poate fi operată în spațiul aerian național, în condițiile respectării cerinței prevăzute la art.13 alin.(1) lit.d) paragraf (i) și (ii), numai dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) deține un certificat de identificare emis de Autoritatea Aeronautică Civilă Română sau un certificat de înmatriculare ori un document echivalent emis de alt stat;

b) în cazul în care aeronava are o masă maximă la decolare mai mare de 15 kg, deține un permis de zbor național emis de Autoritatea Aeronautică Civilă Română sau un document de certificare tehnică echivalent emis de alt stat, recunoscut de Autoritatea Aeronautică Civilă Română;

c) aeronava este asigurată, după caz, conform legii, pentru daune produse terților.

(5) Certificatul de înmatriculare sau, după caz, de identificare, este document obligatoriu la bordul aeronavelor civile și aeronavelor de stat de transport.

(6) Prin excepție de la prevederile alin.(2), în cazul aeronavelor fără pilot la bord, certificatul de înmatriculare sau, după caz, de identificare, trebuie să se afle în permanență la operatorul care asigură controlul de la distanță al aeronavei sau programarea zborului acesteia.

(7) Ministerul Transporturilor poate stabili, prin reglementări specifice, categorii de aeronave civile care pot opera în spațiul aerian național fără a deține un certificat de înmatriculare sau, după caz, de identificare.

(8) Ministerul Apărării Naționale, prin Autoritatea Aeronautică Militară Națională, poate stabili, prin reglementări specifice, categorii de aeronave de stat care pot opera în spațiul aerian național fără a deține un certificat de înmatriculare.

(9) Autoritatea Aeronautică Civilă Română publică pe propria pagină de internet <http://www.caa.ro>, documentele și informațiile prevăzute la art.13 alin.(1) lit.c) și d).

Art.21.- (1) O aeronavă civilă înmatriculată în România nu poate fi înmatriculată și în alt stat.

(2) Certificatul de înmatriculare emis de Ministerul Transporturilor va conține datele de identificare a aeronavei civile, însemnul de naționalitate și marca de ordine, care vor fi inscripționate în mod vizibil pe aeronava civilă, cât și datele de identificare a deținătorului și/sau a proprietarului.

(3) Certificatul de înmatriculare emis de Autoritatea Aeronautică Militară Națională pentru aeronavele de stat va conține datele de identificare a aeronavei, însemnul de naționalitate și marca de ordine, care vor fi inscripționate în mod vizibil pe aeronavă, cât și datele de identificare a deținătorului și/sau a proprietarului.

Art.22.- (1) Prin înmatricularea în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor civile din România, respectiv în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor de stat din România și emiterea certificatului de înmatriculare sau de identificare, după caz, aeronava respectivă capătă naționalitatea română.

(2) Înscrierea unei aeronave în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor civile sau în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor de stat, după caz, și certificatul de înmatriculare sau de identificare, după caz, nu constituie dovada deținerii legale sau a proprietății asupra aeronavei în nicio acțiune juridică în care deținerea sau proprietatea aeronavei respective este în litigiu.

(3) Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor de stat înmatriculate în România nu este accesibil publicului.

Secțiunea a II-a *Drepturile asupra aeronavelor*

Art.23.- Sunt recunoscute, fără discriminare, persoanelor fizice și juridice, române sau străine, următoarele drepturi asupra aeronavelor civile:

- a) dreptul de proprietate;
- b) dreptul de folosință în temeiul unui contract de închiriere încheiat pe o durată determinată, caz în care locatarul capătă și calitatea de deținător;
- c) dreptul deținătorului legal de a dobândi proprietatea prin cumpărare, caz în care cumpărătorul capătă calitatea de proprietar;
- d) dreptul de a ipoteca ori de a greva aeronava civilă sau componente ale acesteia cu orice drept real asemănător, constituit ca garanție a plății unei datorii, cu condiția ca un asemenea drept să fie constituit conform legii statului de înmatriculare și transcris în registrul de sarcini al statului de înmatriculare a aeronavei civile.

Art.24.- (1) Actele de proprietate sau de transmitere a proprietății, de constituire de ipotecă sau a altor drepturi reale care privesc o aeronavă civilă sunt reglementate de legislația națională și se înscriu în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor civile.

(2) Înscrierea în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor civile nu este constitutivă de drepturi și are ca efect numai opozabilitatea față de terți a dreptului înscris.

(3) Nu pot fi supuse procedurilor privind sechestrul sau executarea silită:

- a) aeronavele de stat înmatriculate în România;

b) echipamentele și instalațiile necesare pentru furnizarea serviciilor de navigație aeriană în spațiul aerian național.

CAPITOLUL V

Aerodromuri

Art.25.- Aerodromurile civile pot fi proprietate publică sau proprietate privată, deschise ori închise utilizării publice.

Art.26.- Înființarea, funcționarea și certificarea aerodromurilor civile se efectuează în conformitate cu reglementările specifice emise de Ministerul Transporturilor, precum și cu alte reglementări naționale sau europene prin care se stabilesc cerințele specifice tehnice, operaționale, de siguranță și securitate a aviației civile, precum și de protecție a mediului.

Art.27.- (1) Un aerodrom este deschis pentru operarea aeronavelor civile numai dacă este certificat de Ministerul Transporturilor.

(2) Un aerodrom militar este deschis pentru operarea aeronavelor de stat numai dacă este certificat de Autoritatea Aeronautică Militară Națională.

(3) Ministerul Transporturilor ține registrul de evidență a aerodromurilor civile certificate din România.

(4) Autoritatea Aeronautică Militară Națională ține un registru de evidență a aerodromurilor militare certificate din România, document care nu este accesibil publicului.

Art.28.- (1) Toate aeronavele civile care execută zboruri internaționale cu originea, respectiv destinația România sunt obligate să decoleze de pe, respectiv să aterizeze pe un aeroport civil deschis utilizării publice, certificat ca aeroport internațional sau deschis traficului internațional.

(2) Condițiile pentru certificarea aeroporturilor civile internaționale sau deschise traficului aerian internațional se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Transporturilor.

Art.29.- (1) Administratorii aerodromurilor civile au obligația de a asigura condițiile prevăzute de reglementările specifice aplicabile privind aterizarea și decolarea în siguranță a aeronavelor, securitatea aeronautică, serviciile necesare aeronavelor la sol, precum și cele privind lupta împotriva incendiilor.

(2) Administratorii aeroporturilor civile vor asigura și existența facilităților de ambulanță și prim-ajutor pentru cazuri de urgență și, după caz, a celor de vamă, graniță, fitosanitare, sanitar-veterinare și sanitar-umane.

Art.30.- (1) Operatorii economici și, după caz, organele competente ale statului care desfășoară activități pe aerodromurile civile, au obligația de a respecta normele stabilite, în temeiul prezentului Cod aerian și al reglementărilor specifice aplicabile, de către administratorii aerodromurilor.

(2) Toate activitățile care se derulează în perimetrul unui aerodrom civil se desfășoară sub coordonarea administratorului aerodromului.

(3) Cu excepția operatorilor aeriени și a furnizorilor de servicii de navigație aeriană, orice operator economic sau persoană fizică autorizată care desfășoară activități în perimetrul aeroporturilor civile deschise utilizării publice trebuie să dețină un permis de lucru în acest perimetru, eliberat de administratorul aeroportului, în conformitate cu procedurile proprii, emise cu respectarea cerințelor de siguranță și securitate a aviației civile.

(4) Administratorii aerodromurilor civile stabilesc reglementări specifice pentru circulația în perimetrul aerodromului. Circulația pe drumurile publice din perimetrul aerodromului se realizează în conformitate cu legislația aplicabilă în domeniu și cu reglementările specifice stabilite de administratorul aerodromului.

Art.31.- Facilitățile și serviciile asigurate pe un aerodrom civil deschis utilizării publice sunt accesibile, fără discriminare, tuturor aeronavelor civile.

Art.32.- (1) Tarifele pentru utilizarea facilităților și furnizarea serviciilor prevăzute la art.30, asigurate de administratorul aerodromului, se stabilesc de către acesta în funcție de costurile operaționale înregistrate și se publică în conformitate cu reglementările internaționale de aviație. Tarifele se aplică în mod transparent și nediscriminatoriu, indiferent de naționalitatea aeronavei civile. Administratorul aerodromului poate aplica scheme de reducere a tarifelor, în anumite situații, cu respectarea legislației în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

(2) Pe aerodromurile civile deschise utilizării publice sunt scutite de la plata tarifelor aeroportuare de pasager, securitate, dezvoltare, tranzit, transfer, aterizare, staționare și iluminat, următoarele categorii de aeronave:

- a) aeronavele militare românești;
- b) aeronavele militare străine, pentru care există acorduri bilaterale în acest sens, încheiate în conformitate cu prevederile legale în vigoare, la cererea Ministerului Apărării Naționale;

c) aeronavele care execută zboruri exclusiv pentru transportul în misiune oficială al monarhilor domnitori și al membrilor apropiați ai familiei, al șefilor de stat, al șefilor de guvern și al miniștrilor. În toate cazurile, misiunile oficiale vor fi confirmate prin indicatorul de statut corespunzător pe planul de zbor;

d) aeronavele care execută zboruri în folosul Organizației Națiunilor Unite, Crucii Roșii sau al Semilunii Roșii;

e) aeronavele civile care efectuează misiuni de căutare și de salvare sau transportă personal și materiale în cadrul acestor misiuni;

f) aeronavele care efectuează misiuni umanitare și de ajutorare urgentă în cazul unor stări de urgență declarate sau la solicitarea unei autorități române;

g) aeronavele care sunt nevoite să aterizeze din cauza unor situații de forță majoră;

h) aeronavele care aterizează pentru verificarea încărcăturii din dispoziția unei autorități române;

i) alte categorii de aeronave prevăzute de lege.

(3) Administratorul unui aerodrom civil deschis utilizării publice poate acorda, în mod transparent și nediscriminatoriu, scutiri de la plata tarifelor prevăzute la alin.(1) și altor categorii de aeronave, cu respectarea legislației în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

(4) Scutirile prevăzute la alin.(2) lit.a)-c) se aplică numai pe aerodromurile civile administrate de o entitate juridică la care statul român sau o unitate administrativ teritorială este acționar majoritar.

Art.33.- Administratorul unui aerodrom civil deschis utilizării publice are obligația de a contracta o asigurare de răspundere civilă pentru acoperirea eventualelor prejudicii produse unei terțe persoane care utilizează infrastructura aeroportului, ca urmare a unei acțiuni ori inacțiuni culpabile a administratorului aeroportului sau a prepușilor ori a mandatarilor acestuia.

Art.34.- În cazul aeroporturilor civile deschise utilizării publice, elementele de infrastructură constând din piste de decolare și aterizare, căi de rulare, platforme de staționare a aeronavelor, terenurile pe care sunt amplasate acestea, terenurile aferente zonelor de siguranță stabilite în perimetrul aeroporturilor în conformitate cu reglementările aplicabile, precum și spațiile alocate instituțiilor și autorităților publice care desfășoară activități de control pe aeroporturi sunt scutite de la plata oricăror taxe și impozite.

Art.35.- (1) Aterizarea unei aeronave civile pe un aerodrom civil certificat, deschis utilizării publice, echivalează cu acceptarea de către operatorul acesteia a termenilor, condițiilor și tarifelor de utilizare a aerodromului și a serviciilor de navigație aeriană terminală și generează obligația de plată din partea operatorului aeronavei a respectivelor tarife.

(2) Administratorul aerodromului civil și, după caz, furnizorul serviciilor de navigație aeriană, sunt singurii în drept să stabilească, cu respectarea reglementărilor în vigoare, modul de plată sau de garantare a plății tarifelor menționate la alin.(1).

(3) Fără a aduce atingere obligațiilor rezultate pentru statul român din tratatele internaționale la care este parte, administratorul aerodromului civil, direct sau la solicitarea furnizorului serviciilor de navigație aeriană, are dreptul de a reține la sol o aeronavă civilă, în situația în care operatorul aeronavei, direct sau prin reprezentant, nu a achitat contravaloarea tarifelor prevăzute la alin.(1).

(4) Dreptul de retenție prevăzut la alin.(3) operează în favoarea administratorului aerodromului civil sau, după caz, a furnizorului de servicii de navigație aeriană, până la stingerea debitelor sau până se face dovada constituirii unor garanții suficiente în raport cu creanța invocată, dovadă acceptată de administratorul aerodromului civil sau, după caz, de furnizorul de servicii de navigație aeriană, cu respectarea reglementărilor în vigoare.

(5) În funcție de facilitățile utilizate și serviciile furnizate după momentul retenției, tarifele menționate la alin.(1) curg în continuare față de operatorul aeronavei civile până la momentul achitării în întregime a creanței datorate.

CAPITOLUL VI

Personalul aeronautic

Secțiunea I

Prevederi generale

Art.36.- În aeronautica civilă și, respectiv, militară, funcționează personal aeronautic civil, respectiv militar, precum și alte categorii de personal.

Art.37.- (1) Personalul aeronautic civil cuprinde:

- a) personal aeronautic navigant;
- b) personal aeronautic nenavigant.

(2) Drepturile și obligațiile personalului aeronautic civil se stabilesc prin reglementări specifice, în condițiile legii.

Art.38.- Personalul aeronautic civil navigant cuprinde:

- a) personalul care constituie echipajul de conducere de la bordul aeronavelor civile: piloți, navigatori, mecanici și/sau ingineri de bord și operatori radionaviganți;
- b) personalul de cabină, tehnic sau care îndeplinește alte funcții la bordul aeronavelor civile, calificat pentru categoria respectivă de aeronavă civilă, care, neparticipând la conducerea acestora, exercită la bord activități cu privire la pasageri și mărfuri, activități de control tehnic în vederea constatării stării de navigabilitate, activități de verificare în zbor a funcționării mijloacelor serviciilor de comunicații, navigație și supraveghere, precum și alte activități aeronautice civile, potrivit reglementărilor specifice aplicabile;
- c) personalul de inspecție în zbor a operațiunilor aeriene.

Art.39.- Personalul aeronautic civil nenavigant cuprinde:

- a) personalul tehnic calificat care lucrează direct la planificarea și pregătirea operațională a zborurilor, la proiectarea, certificarea, fabricația, inspecția, întreținerea, reparația și operarea tehnicii aeronautice;
- b) personalul certificat care furnizează și/sau asigură serviciile de navigație aeriană;
- c) inspectorii aeronautici, cu excepția celor de la art.34 lit.c);
- d) personalul de aerodrom care execută activități specifice, cu impact asupra siguranței sau securității aviației civile;
- e) auditorii de securitate a aviației civile.

Art.40.- Categoriile de personal aeronautic militar sunt reglementate prin lege specială.

Secțiunea a II-a

Comandantul și echipajul aeronavei civile

Art.41.- (1) Echipajul aeronavei civile este constituit din personal certificat în mod corespunzător, care desfășoară activități la bord în conformitate cu reglementările specifice aplicabile.

(2) Membrii echipajului aeronavei au obligația ca, pe întreaga perioadă a misiunii, să aibă asupra lor documentele de certificare individuale obligatorii prevăzute de reglementările specifice aplicabile.

(3) Echipajul se află în subordinea comandantului de aeronavă civilă.

(4) Comandantul aeronavei civile este desemnat de operatorul aerian, pentru fiecare zbor, cu excepția cazului când prin reglementări specifice se prevede altfel.

Art.42.- (1) Funcția de comandant de aeronavă civilă este îndeplinită de pilotul comandant, certificat pentru categoria, clasa sau tipul aeronavei civile respective și având licența corespunzătoare în termen de valabilitate.

(2) Persoana care îndeplinește condițiile prevăzute la alin.(1) are funcția de comandant de aeronavă din momentul începerii misiunii și până în momentul terminării acesteia.

(3) Comandantul aeronavei civile care remorchează alte aeronave este comandantul acestora până la declanșarea lor.

Art.43.- (1) Comandantul aeronavei civile răspunde de pregătirea și executarea în siguranță a fiecărui zbor, precum și de comportamentul și disciplina echipajului la bord și la sol, cu respectarea prevederilor prezentului Cod aerian și ale reglementărilor specifice aplicabile.

(2) Acesta va refuza decolarea atunci când constată nereguli cu ocazia îndeplinirii sarcinilor ce îi revin, în conformitate cu reglementările specifice în vigoare.

Art.44.- (1) În timpul misiunii sale comandantul de aeronavă civilă poate delega atribuții, dar nu poate să își delege responsabilitățile.

(2) În cazul în care acesta este împiedicat, din orice cauză, în cursul zborului sau la sol, să își îndeplinească funcția, în lipsa desemnării prealabile a unei alte persoane pentru a-l înlocui, funcția de comandant de aeronavă civilă va fi exercitată de unul dintre ceilalți membri ai echipajului de conducere, în ordinea stabilită prin reglementările specifice aplicabile.

Art.45.- (1) Comandantul unei aeronave civile aflate în zbor are jurisdicție asupra întregului personal aeronautic civil aflat la bord.

(2) Dispozițiile date de comandantul de aeronavă civilă în timpul zborului, în scopul asigurării siguranței zborului, sunt obligatorii pentru toate persoanele aflate la bord.

(3) Comandantul de aeronavă civilă poate debarca orice membru al echipajului și orice pasager la o escală intermediară, pentru motive determinate de siguranța zborului și de păstrarea ordinii în aeronava civilă.

(4) În caz de pericol, comandantul de aeronavă civilă va lua măsurile necesare pentru salvarea pasagerilor, a echipajului, a încărcăturii, precum și a aeronavei, după caz.

(5) În cazul unui accident, comandantul de aeronavă civilă își menține toate prerogativele până în momentul când autoritatea în drept îl eliberează de atribuțiile ce îi revin în legătură cu operarea aeronavei.

Art.46.- (1) Prin derogare de la prevederile art.37, operatorul poate desemna în funcția de comandant de aeronavă civilă și o altă persoană decât pilotul comandant.

(2) Obligațiile și răspunderile pentru executarea misiunii se împart între comandantul de aeronavă civilă și pilotul comandant, după cum urmează:

a) pilotul comandant răspunde, de la începerea și până la terminarea operațiunii de zbor cu aeronava civilă, de conducerea tehnică și de siguranță a aeronavei, putând lua orice măsuri pentru realizarea siguranței zborului;

b) comandantul de aeronavă răspunde, în conformitate cu dispozițiile prezentului Cod aerian, de executarea misiunii în bune condiții, pentru toate celelalte aspecte care nu privesc conducerea tehnică și operarea în siguranță a aeronavei.

Art.47.- În cazul aeronavelor fără pilot la bord, personalul care asigură programarea sau controlul de la distanță al acestora răspunde pentru realizarea în siguranță a zborului, de la începerea și până la terminarea operațiunii de zbor, putând lua orice măsuri în acest scop.

CAPITOLUL VII

Operațiuni aeriene civile

Secțiunea I

Generalități

Art.48.- Operațiunile aeriene civile se clasifică astfel:

- a) operațiuni de transport aerian comercial;
- b) operațiuni de aviație generală;
- c) zboruri școală;
- d) operațiuni de lucru aerian.

Secțiunea a II-a
Operațiuni de transport aerian comercial

Art.49.- Operațiunile de transport aerian comercial sunt transporturile de pasageri, bagaje, mărfuri și/sau poștă, efectuate pe baze comerciale, prin curse regulate sau neregulate, de către transportatorii aerieni. Transporturile aeriene comerciale executate în spațiul aerian național sunt supuse tratatelor internaționale la care România este parte.

Art.50.- (1) Transporturile aeriene comerciale se execută pe bază de contract de transport încheiat între transportatorul aerian și beneficiarul transportului.

(2) Prin contractul de transport aerian, transportatorul aerian se obligă să ducă la destinație pasagerii, bagajele, marfa și/sau poșta, iar beneficiarul să plătească prețul transportului.

Art.51.- (1) Transportatorul aerian răspunde pentru orice prejudiciu produs prin decesul sau vătămarea sănătății pasagerilor ori avarierea sau pierderea bagajelor, a mărfii și/sau a poștei transportate.

(2) Regimul răspunderii transportatorului aerian este, pentru transporturile aeriene publice internaționale, reglementat în conformitate cu tratatele internaționale la care România este parte, iar pentru transporturile aeriene publice interne, în conformitate cu prevederile dreptului comun, în măsura în care nu s-a stabilit altfel printr-o lege specială sau printr-un tratat internațional la care România este parte.

Art.52.- Transporturile aeriene comerciale efectuate prin curse regulate sunt transporturile aeriene executate după orare publicate și rute prestabilite, destinate să asigure legătura între două sau mai multe aeroporturi și în care capacitatea comercială disponibilă este pusă la dispoziție publicului contra cost.

Art.53.- (1) Transporturile aeriene comerciale, altele decât cele prevăzute la art.48, se efectuează prin curse neregulate.

(2) Transporturile aeriene comerciale prin curse neregulate includ și zborurile care nu implică transportul pasagerilor între două sau mai multe aerodromuri, efectuate contra cost, cu unul sau mai mulți pasageri la bord.

Art.54.- (1) Transportatorii aerieni români pot efectua transporturi aeriene comerciale pe rute interne sau internaționale, prin curse regulate sau neregulate, numai în condițiile deținerii unui certificat de operator aerian în termen de

valabilitate și ale unei licențe de operare, eliberată de Ministerul Transporturilor în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr.1.008/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 septembrie 2008 privind normele comune pentru operarea serviciilor aeriene în Comunitate.

(2) Excepțiile de la prevederile alin.(1) se stabilesc de Ministerul Transporturilor prin reglementări specifice.

(3) Transportatorii aerieni străini pot efectua transporturi aeriene comerciale spre/dinspre România sau în interiorul României, în conformitate cu prevederile regulamentelor europene și ale tratatelor internaționale la care România este parte, precum și, după caz, în baza drepturilor de trafic acordate de Ministerul Transporturilor, în condițiile legii.

Secțiunea a III-a

Operațiuni de lucru aerian și aviație generală. Zboruri școală

Art.55.- (1) Operațiunile de aviație generală sunt operațiuni aeriene necomerciale și cuprind:

- a) transporturile aeriene în interes propriu;
- b) zborurile în interes propriu;
- c) zborurile particulare.

(2) Transporturile aeriene în interes propriu reprezintă operațiunile de aviație generală executate de o persoană juridică, fără perceperea unui tarif sau a echivalentului acestuia în bunuri ori servicii, utilizându-se aeronave civile proprii sau închiriate, care constituie accesoriul unei alte activități economice executate de persoana respectivă, beneficiarul transportului.

(3) Zborurile în interes propriu reprezintă operațiunile de aviație generală, altele decât transporturile în interes propriu, efectuate de persoane fizice sau juridice, cu aeronave civile proprii sau închiriate, pentru și în susținerea nevoilor activităților proprii, fără perceperea de tarife. Zborurile în interes propriu includ și zborurile efectuate exclusiv în scop sportiv.

(4) Zborurile particulare reprezintă operațiunile de aviație generală efectuate de deținătorii de aeronave civile, persoane fizice, exclusiv în scop necomercial.

Art.56.- (1) Operațiunile de lucru aerian sunt operațiunile aeriene civile specializate efectuate pe baze comerciale pentru construcții, agricultură, sănătate publică și protecția mediului, fotografiere, supraveghere, publicitate, cercetare științifică, căutare și salvare, precum și în alte scopuri, de către operatori aerieni certificați de Ministerul Transporturilor, în condițiile legii. Pentru sistemele de

vehicule fără pilot cu greutatea sub 150 de kg, înregistrarea se face la Autoritatea Aeronautică Civilă Română, iar certificarea se face prin permis de zbor național pe operator navigant și echipament pentru aeronavele artizanale sau tip de echipament pentru aeronave provenite de la producători cu producție de serie.

(2) Operațiunile de lucru aerian în spațiul aerian național pot fi efectuate de către operatori aeriени certificați în alte state numai în condițiile stabilite prin reglementări europene sau, după caz, naționale specifice.

Art.57.- Regimul răspunderii operatorilor aeriени care efectuează operațiuni aeriene de aviație generală sau de lucru aerian pe teritoriul României este reglementat în conformitate cu prevederile dreptului comun, în măsura în care nu s-a stabilit altfel printr-o lege specială sau printr-un tratat internațional la care România este parte.

Art.58.- Zborurile școală sunt zboruri efectuate pentru derularea cursurilor de pregătire practică în zbor, în cadrul organizațiilor de pregătire certificate sau de către persoane fizice certificate ca instructor, cu respectarea reglementărilor europene sau naționale specifice, pe baze comerciale sau necomerciale.

CAPITOLUL VIII

Protecția mediului

Art.59.- În sensul prezentului Cod aerian, protecția mediului reunește toate activitățile care au ca scop reducerea impactului negativ al aviației civile asupra mediului, datorat zgomotului produs de mișcările aeronavelor civile pe aerodromurile civile certificate și în vecinătățile acestora, emisiilor motoarelor aeronavelor civile și ale echipamentelor cu motoare cu ardere internă, substanțelor folosite în cadrul activităților aeronautice civile și deșeurilor rezultate în urma desfășurării acestor activități, precum și prevenirea, reducerea și înlăturarea poluărilor și/sau contaminărilor rezultate în perimetrul aerodromurilor civile ca urmare a unor evenimente de aviație în care sunt implicate bunuri periculoase transportate sau care urmează să fie transportate aerian.

Art.60.- (1) Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, prin autoritățile publice din subordine, este autoritatea competentă responsabilă cu monitorizarea implementării la nivelul unităților de aviație civilă a dispozițiilor reglementărilor naționale și europene din domeniul protecției mediului, inclusiv a reglementărilor referitoare la evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant pentru aerodromurile civile certificate din România.

(2) Stabilirea autorităților competente, responsabile pentru derularea procedurii care trebuie aplicată în situația în care se adoptă restricții de operare referitoare la zgomot, așa cum sunt acestea definite în regulamentele europene specifice, în cazul aerodromurilor civile certificate, se realizează prin hotărâre a Guvernului, la inițiativa autorității publice centrale pentru protecția mediului, cu avizul Ministerului Transporturilor.

Art.61.- Restricțiile de operare a unor categorii de aeronave civile pe aerodromurile civile certificate din România sau în spațiul aerian național, precum și de înmatriculare a acestora în România în funcție de standardul de emitere a certificatului de zgomot se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la inițiativa Ministerului Transporturilor.

Art.62.- Furnizorul de servicii de navigație aeriană are ca prioritate obligația îndeplinirii obiectivelor de siguranță a traficului aerian, fluidizarea fluxurilor de trafic aerian și aplicarea, ori de câte ori este posibil, a unor măsuri de limitare a impactului traficului aerian asupra mediului, atunci când astfel de măsuri nu contravin obiectivelor de siguranță sus-menționate.

Art.63.- (1) Aerodromurile civile certificate din România pentru care există obligația realizării hărților strategice de zgomot și a planurilor de acțiune aferente, precum și criteriile care stau la baza realizării acestora sunt stabilite prin hotărâre a Guvernului, la inițiativa autorității publice centrale pentru protecția mediului.

(2) Administratorii aerodromurilor civile certificate din România prevăzute la alin.(1) au obligația ca, atunci când elaborează programe de dezvoltare a infrastructurii de aerodrom, să utilizeze cartarea zgomotului în vederea previzionării impactului activităților viitoare asupra vecinătăților aerodromurilor.

(3) Autoritățile administrației publice locale și județene au obligația integrării în documentațiile de urbanism și de amenajare a teritoriului a hărților strategice de zgomot prevăzute la alin.(1), precum și a programelor de dezvoltare specificate la alin.(2), împreună cu rezultatele cartării zgomotului.

(4) Metodologia de cartare a zgomotului în vederea previzionării impactului activităților existente și viitoare de pe un aerodrom asupra vecinătăților acestuia se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la inițiativa autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Art.64.- (1) Autoritățile administrației publice locale care administrează teritoriile aflate în vecinătatea aerodromurilor au obligația realizării unei zonări acustice a vecinătăților aerodromurilor civile prin utilizarea metodologiei de cartare a zgomotului specificată la art.57 alin.(4).

(2) Zonele de protecție acustică a vecinătăților fiecărui aerodrom civil certificat din România se integrează, împreună cu restricțiile asociate, prin grija autorităților administrației publice locale, în documentațiile de urbanism și amenajare a teritoriului, cu respectarea legislației europene și naționale din domeniul evaluării impactului asupra mediului.

(3) Autoritățile administrației publice locale au obligația realizării unor politici de dezvoltare și amenajare a teritoriilor aflate în vecinătatea aerodromurilor civile certificate din România, luând în considerare restricțiile asociate zonelor de protecție acustică.

Art.65.- (1) Administratorul fiecărui aerodrom civil certificat, deschis sau închis utilizării publice, are obligația elaborării și implementării unui plan operațional de intervenție pentru înlăturarea contaminărilor rezultate în perimetrul aerodromului ca urmare a unor evenimente de aviație în care sunt implicate substanțe periculoase transportate sau care urmează să fie transportate aerian.

(2) Administratorul unui aerodrom civil certificat are obligația înlăturării, cu respectarea reglementărilor și procedurilor legale aplicabile, a contaminărilor rezultate în perimetrul aerodromului ca urmare a unor evenimente de aviație civilă în care sunt implicate substanțe periculoase transportate sau care urmează să fie transportate aerian.

(3) Operatorul unei aerolocații civile are obligația înlăturării, cu respectarea reglementărilor și procedurilor legale aplicabile, a contaminărilor rezultate în perimetrul aerolocației ca urmare a unor evenimente de aviație civilă în care sunt implicate substanțe periculoase transportate sau care urmează să fie transportate aerian.

Art.66.- Ministerul Transporturilor, împreună cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, elaborează și actualizează planul național de acțiune pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră rezultate ca urmare a activităților specifice aviației civile.

CAPITOLUL IX

Siguranța zborului

Secțiunea I

Generalități

Art.67.- (1) Siguranța zborului reprezintă o cerință obligatorie și, totodată, un criteriu de performanță fundamental pentru orice activitate aeronautică civilă.

(2) Siguranța zborului se realizează prin:

a) emiterea de reglementări specifice, inclusiv stabilirea obiectivelor de siguranță, precum și a nivelurilor de siguranță cerute sau minim acceptabile;

b) asigurarea cadrului de implementare a reglementărilor, obiectivelor și nivelurilor de siguranță;

c) exercitarea funcției de supervizare a siguranței zborului.

(3) Stabilirea obiectivelor de siguranță în aviația civilă la nivel național, precum și a nivelurilor de siguranță cerute sau minim acceptabile prevăzute la alin.(2) lit.a) se realizează prin Programul național de siguranță în aviația civilă, care se aprobă prin ordin al ministrului transporturilor.

Art.68.- (1) Funcția de supervizare a siguranței zborului în aviația civilă la nivel național se îndeplinește de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română în calitate de organism tehnic specializat al Ministerului Transporturilor și autoritate națională de supervizare, care funcționează independent de agenții aeronautici civili supuși supervizării. Atribuțiile ce revin Autorității Aeronautice Civile Române în calitate de autoritatea națională de supervizare se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare al acesteia.

(2) În îndeplinirea funcției de supervizare a siguranței, Autoritatea Aeronautică Civilă Română poate propune Ministerului Transporturilor restricționarea sau interzicerea temporară a traficului aerian general într-o porțiune sau în întreg spațiul aerian național atunci când constată că siguranța zborului este în pericol.

Art.69.- (1) Organismul tehnic specializat prevăzut la art.68 poate interzice temporar sau poate restricționa efectuarea de zboruri în spațiul aerian național de către aeronavele civile străine despre care sunt deținute informații că operarea ori întreținerea acestora nu corespunde standardelor minime de siguranță stabilite în baza prevederilor Convenției de la Chicago.

(2) În cazul în care astfel de neconformități cu standardele minime de siguranță stabilite în baza prevederilor Convenției de la Chicago sunt sesizate cu ocazia inspecțiilor la sol efectuate pe aerodromurile din România, conform reglementărilor specifice aplicabile, iar măsurile corective subsecvente nu sunt aplicate înaintea efectuării zborului următor sau sunt necorespunzătoare, organismul tehnic specializat prevăzut la art.62 poate decide reținerea la sol a aeronavei civile respective, până la remedierea deficiențelor semnalate, urmând a informa imediat autoritățile competente române și pe cele ale statului de înmatriculare a aeronavei reținute, precum și operatorul implicat.

(3) Măsurile necesare pentru reținerea la sol a aeronavei civile prevăzute la alin.(2) vor fi luate de administratorul aerodromului, la solicitarea organismului tehnic specializat prevăzut la art.62 sau a reprezentantului său autorizat.

Art.70.- Funcția de supervizare a siguranței zborului în aviația militară se îndeplinește de către Autoritatea Aeronautică Militară Națională care își exercită atribuțiile de natură tehnică stabilite în acte normative specifice și care funcționează independent de agenții aeronautici supuși supervizării.

Art.71.- Autoritatea Aeronautică Militară Națională poate interzice temporar sau restricționa efectuarea zborurilor operaționale în spațiul aerian național de către aeronavele de stat despre care sunt deținute informații verificate sau confirmate că operarea ori întreținerea acestora nu corespunde standardelor minime de siguranță stabilite prin reglementări militare specifice.

Secțiunea a II-a

Certificarea agenților aeronautici

Art.72.- În scopul realizării siguranței zborului, următoarele categorii de agenți aeronautici civili sunt supuși certificării și supravegherii continue de către organismul tehnic prevăzut la art.68 alin.(1):

a) operatorii aerieni, corespunzător cu operațiunile aeriene civile pe care le desfășoară;

b) agenții aeronautici civili care au ca obiect de activitate proiectarea, fabricația și întreținerea aeronavelor, motoarelor, elicelor, pieselor și echipamentelor asociate, precum și cei care au ca obiect de activitate procesele specializate, inclusiv încercările de tip, testările specializate și distribuirea produselor aeronautice;

c) agenți aeronautici civili care desfășoară activități de proiectare, construcții, montaj, reparații și întreținere pentru elemente de infrastructură, lucrări speciale de aeronautică civilă și echipamente de aerodrom care concură direct la siguranța zborului;

d) agenți aeronautici civili care au ca obiect de activitate furnizarea serviciilor de navigație aeriană, precum și a serviciilor aferente gestionării activităților și deplasării aeronavelor și vehiculelor pe platforma unui aerodrom;

e) agenții aeronautici civili care se ocupă cu pregătirea personalului aeronautic civil;

f) alte categorii de agenți aeronautici civili, potrivit reglementărilor specifice aplicabile.

Art.73.- În scopul realizării siguranței zborului, următoarele categorii de agenți aeronautici sunt supuși certificării și supravegherii continue de către Autoritatea Aeronautică Militară Națională:

a) operatorii aeronavelor de stat corespunzător cu operațiunile aeriene pe care le desfășoară;

b) agenții aeronautici care au ca obiect de activitate proiectarea, fabricația și întreținerea aeronavelor de stat, motoarelor, elicelor, pieselor și echipamentelor asociate, precum și cei care au ca obiect de activitate procesele specializate, inclusiv încercările de tip, testările specializate și distribuirea produselor aeronautice utilizate de operatorii aeronavelor de stat;

c) agenții aeronautici care desfășoară activități de proiectare, construcții, montaj, reparații și întreținere pentru elemente de infrastructură și echipamente necesare desfășurării activităților aeronautice militare și care concură direct la siguranța zborului;

d) agenții aeronautici care au ca obiect de activitate furnizarea serviciilor de navigație aeriană militară, precum și activitățile aeroportuare pe aerodromuri militare;

e) agenții aeronautici care se ocupă cu pregătirea personalului aeronautic militar;

f) alte categorii de agenți aeronautici militari, potrivit reglementărilor specifice aplicabile.

Secțiunea a III-a

Certificarea personalului aeronautic

Art.74.- (1) Categoriile de personal aeronautic civil, documentele de certificare obligatorii pentru exercitarea de către personalul aeronautic civil a activităților

aeronautice civile, precum și cerințele pentru obținerea documentelor de certificare sunt stabilite prin reglementări emise de Ministerul Transporturilor și prin reglementări europene.

(2) Documentele de certificare obligatorii pentru exercitarea de către personalul aeronautic militar a activităților aeronautice militare, precum și cerințele pentru obținerea documentelor de certificare se stabilesc prin reglementări specifice.

(3) Orice persoană care face dovada îndeplinirii cerințelor prevăzute în reglementările specifice aplicabile poate solicita certificarea ca personal aeronautic.

Art.75.- Documentele de certificare ale personalului aeronautic sunt documente nominale individuale, obligatorii pe întreaga durată a desfășurării activității ca personal aeronautic.

Art.76.- În condițiile în care tratatele internaționale la care România este parte nu prevăd altfel, documentele de certificare emise de alte state pot fi recunoscute sau validate în România numai dacă criteriile în baza cărora au fost eliberate se situează cel puțin la nivelul standardelor și practicilor recomandate de Organizația Aviației Civile Internaționale și în condițiile îndeplinirii cerințelor reglementărilor naționale specifice aplicabile.

Art.77.- Pregătirea personalului aeronautic civil se efectuează numai de către persoane fizice sau juridice certificate în conformitate cu reglementările aeronautice emise de Ministerul Transporturilor sau cu reglementările europene.

Art.78.- Examinarea medicală a candidaților care solicită certificarea ca personal aeronautic civil se efectuează, în condițiile legii, în conformitate cu reglementările specifice emise de Ministerul Transporturilor și cu reglementările europene aplicabile.

Secțiunea a IV-a *Certificarea aeronavelor*

Art.79.- (1) Aeronavele civile care se înmatriculează în România, motoarele și elicele trebuie să dețină un certificat de tip emis potrivit reglementărilor specifice aplicabile, care să acopere produsul complet, inclusiv toate piesele și echipamentele instalate pe acesta. Excepție fac aeronavele fără pilot la bord cu greutatea mai mică de 150 de kg.

(2) În certificatul de tip se înscriu condițiile și limitările care sunt cerute în interesul siguranței zborului.

Art.80.- Piesele și echipamentele pot deține un certificat specific în urma demonstrării că acestea sunt conforme cu specificațiile detaliate de navigabilitate stabilite.

Art.81.- (1) Fiecare aeronavă civilă trebuie să dețină un certificat de navigabilitate emis în urma demonstrării că aeronava este conformă cu proiectul de tip aprobat în certificatul de tip și că întreaga documentație, inspecțiile și încercările relevante demonstrează că aeronava este în condiție de operare în siguranță.

(2) În certificatul de navigabilitate, care trebuie să se afle în permanență la bordul aeronavei civile și al aeronavei de stat de transport, se înscriu categoriile de activități pentru care aeronava poate fi utilizată, precum și alte condiții și limitări impuse de siguranța zborului.

(3) Prin excepție de la prevederile alin.(2), în cazul aeronavelor fără pilot la bord, certificatul de navigabilitate trebuie să se afle în permanență asupra persoanei care asigură controlul acesteia de la distanță.

(4) Fiecare parașută utilizată de personalul aeronautic civil în spațiul aerian național trebuie să dețină un certificat de navigabilitate.

Art.82.- (1) Certificarea aeronavelor civile și a parașutelor se face în conformitate cu reglementările specifice, emise de Ministerul Transporturilor, precum și cu reglementările europene aplicabile.

(2) Ministerul Transporturilor poate stabili, prin reglementări specifice, categorii de aeronave civile și parașute care, prin excepție de la prevederile art.81, pot fi utilizate, fără să dețină certificat de tip și/sau de navigabilitate, în baza unor documente echivalente de navigabilitate naționale sau fără nici un astfel de document.

Art.83.- Autoritatea Aeronautică Militară Națională poate stabili categorii de aeronave de stat și parașute care pot efectua zboruri fără să dețină certificat de tip și/sau de navigabilitate.

Secțiunea a V-a
Zone supuse servituțiilor aeronautice

Art.84.- În scopul asigurării siguranței zborului se stabilesc, în conformitate cu reglementările specifice emise de Ministerul Transporturilor, zone supuse servituțiilor de aeronautică civilă aferente aerodromurilor civile și echipamentelor serviciilor civile de navigație aeriană.

Art.85.- (1) Zonele supuse servituțiilor aeronautice civile se determină de către administratorul aerodromului civil sau de către cel al echipamentelor serviciilor civile de navigație aeriană, în conformitate cu reglementările specifice prevăzute la art.84, se avizează de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română și se transmit, împreună cu restricțiile asociate legate de regimul construcțiilor, destinația și utilizarea terenurilor, autorităților publice locale pe teritoriul cărora se extind aceste zone, pentru a fi incluse în documentațiile de urbanism și amenajare a teritoriului.

(2) Autoritățile administrației publice locale și județene au obligația integrării în documentațiile de urbanism și de amenajare a teritoriului, în condițiile legii, a zonelor supuse servituțiilor aeronautice determinate conform alin.(1), împreună cu restricțiile asociate acestor zone.

(3) Autorizația de construcție a unui aerodrom nou va putea fi emisă numai în condițiile în care zonele supuse servituțiilor aeronautice civile, determinate conform alin.(1), împreună cu restricțiile asociate, sunt incluse în documentațiile de urbanism și de amenajare a teritoriului aprobate în condițiile legii.

Art.86.- (1) Ministerul Apărării Naționale, în scopul asigurării siguranței zborului, stabilește prin reglementările specifice zone de interes militar și zone supuse servituțiilor aeronautice militare aferente aerodromurilor militare, radarelor militare de supraveghere și control al utilizării spațiului aerian, precum și echipamentelor serviciilor de navigație aeriană militară.

(2) Ministerul Apărării Naționale stabilește limitele zonelor de interes militar și ale zonelor supuse servituțiilor aeronautice militare pentru aerodromurile militare, și pentru pozițiile echipamentelor radarelor militare de supraveghere și control al utilizării spațiului aerian sau de navigație aeriană.

Art.87.- (1) Orice intervenție urbanistică, inclusiv schimbare a destinației terenurilor, în zonele supuse servituțiilor aeronautice civile, se fac numai cu avizul Autorității Aeronautice Civile Române, iar în cazul aerodromurilor civile utilizate

și ca baze de operare pentru aeronave de stat, cu avizul Autorității Aeronautice Civile Române și al Ministerului Apărării Naționale, avizului Autorității Aeronautice Civile Române, precum și celui al Ministerului Apărării Naționale nu i se aplică dispozițiile legislației privind aprobarea tacită.

(2) Autoritățile administrației publice locale pe raza cărora se găsesc zone supuse servituților aeronautice civile au obligația de a supraveghea respectarea restricțiilor asociate acestor zone și de a transmite Autorității Aeronautice Civile Române documentul de recepție a lucrărilor aferente construcțiilor autorizate în baza avizului Autorității Aeronautice Civile Române.

Art.88.- În zonele de interes militar și cele supuse servituților aeronautice militare pot fi construite și amplasate construcții, instalații și echipamente noi numai cu avizul Ministerului Apărării Naționale, iar în cazul aerodromurilor militare certificate și pentru operațiuni cu aeronave civile, cu avizul Ministerului Apărării Naționale și al Autorității Aeronautice Civile Române.

Art.89.- Orice persoană fizică sau juridică are obligația respectării restricțiilor impuse prin reglementările specifice referitoare la zonele supuse servituților aeronautice, precum și prin avizele prevăzute la art.87 și 88.

Secțiunea a VI-a

Transferul responsabilităților de supraveghere a siguranței zborului

Art.90.- În cazul unei aeronave civile înmatriculate într-un alt stat și operate de un operator aerian civil român, Autoritatea Aeronautică Civilă Română poate încheia, conform Convenției de la Chicago și potrivit atribuțiilor ce îi revin prin prezentul Cod aerian, acorduri bilaterale cu autoritățile aeronautice din acel stat, prin care se preiau, în totalitate sau în parte, funcțiile și obligațiile ce revin statului de înmatriculare a aeronavei.

Art.91.- În cazul unei aeronave civile înmatriculate în România și operate de un operator aerian civil dintr-un alt stat, Autoritatea Aeronautică Civilă Română poate încheia, conform Convenției de la Chicago și potrivit atribuțiilor ce îi revin prin prezentul cod aerian, acorduri bilaterale cu autoritățile aeronautice din acel stat prin care se transferă, în totalitate sau în parte, funcțiile și obligațiile ce revin statului român în calitate de stat de înmatriculare a aeronavei.

Art.92.- Acordurile de transfer de responsabilitate încheiate între state parte la Convenția de la Chicago, în baza articolului 83bis al Convenției, se recunosc de România.

CAPITOLUL X

Securitatea Aviației Civile

Art.93.- (1) Coordonarea aplicării standardelor de bază comune în domeniul securității aviației civile, stabilite prin reglementări naționale și europene, se realizează pe baza Programului Național de Securitate a Aviației Civile, elaborat de Ministerul Transporturilor și aprobat prin hotărâre a Guvernului.

(2) Monitorizarea aplicării standardelor de bază comune în domeniul securității aviației civile, stabilite prin reglementări naționale și europene, se realizează pe baza Programului național de control al calității în securitatea aviației civile, aprobat prin ordin al ministrului transporturilor.

Art.94.- (1) Autoritatea competentă în domeniul securității aviației civile la nivel național este Ministerul Transporturilor, care își exercită atribuțiile privind coordonarea și monitorizarea aplicării standardelor de bază comune în domeniul securității aviației civile, precum și alte atribuții în domeniul securității aviației civile prin delegare de competență către Autoritatea Aeronautică Civilă Română. Atribuțiile în domeniul securității aviației civile pentru exercitarea cărora îi sunt delegate competențe Autorității Aeronautice Civile Române se stabilesc prin ordin al ministrului transporturilor.

(2) Prin hotărâre a Guvernului sunt reglementate atribuțiile și activitatea organismului cu caracter consultativ, fără personalitate juridică, care asigură autorității competente prevăzute la alin.(1) cadrul de consultare pentru identificarea și analizarea tuturor aspectelor referitoare la securitatea aviației civile și de coordonare a operatorilor aeroportuari, transportatorilor aerieni și entităților care aplică standarde de securitate a aviației civile.

(3) La nivelul administratorului aeroportului funcționează comitetul de securitate a aviației civile, ca autoritate responsabilă cu reglementarea, coordonarea și aplicarea măsurilor de securitate specificate în programul de securitate al aeroportului. Componenta, atribuțiile, și activitățile comitetului, precum și responsabilitățile entităților componente sunt reglementate de Programul național de securitate a aviației civile.

CAPITOLUL XI

Facilități aeronautice

Art.95.- Facilitățile aeronautice se realizează în conformitate cu procedurile, standardele și practicile recomandate, emise de organizațiile internaționale de aviație civilă la care România este parte, precum și cu legislația europeană și națională specifică în vigoare.

Art.96.- Administratorii aerodromurilor civile au obligația să asigure condițiile pentru implementarea și asigurarea funcționării sistemului de facilități aeronautice la aerodromurile pe care le administrează.

CAPITOLUL XII

Căutarea și salvarea aeronavelor

Art.97.- (1) În regiunea de informare a zborurilor - FIR București serviciile de căutare și salvare a aeronavelor civile aflate în pericol și a supraviețuitorilor unui accident de aviație se realizează în conformitate cu legislația națională referitoare la managementul situațiilor de urgență.

(2) Căutarea și salvarea aeronavelor de stat aflate în pericol și a supraviețuitorilor unui accident de aviație în care este implicată o aeronavă de stat se realizează în conformitate cu reglementările specifice emise de Ministerul Apărării Naționale.

Art.98.- Serviciile de căutare și de salvare se acordă tuturor aeronavelor și supraviețuitorilor unui accident de aviație.

Art.99.- Toate autoritățile publice, precum și persoanele fizice și juridice solicitate au obligația de a acorda asistență în cazul operațiunilor de căutare și de salvare, urmărindu-se prioritar salvarea vieților omenești, precum și prevenirea amplificării daunelor și conservarea dovezilor esențiale pentru anchetarea adecvată a accidentelor.

Art.100.- (1) Orice transportator aerian român are obligația elaborării și aplicării unui plan de acțiune care să conțină măsuri de acordare a asistenței necesare desfășurării operațiunilor de căutare-salvare, precum și măsuri de asistență imediată acordată victimelor unui accident de aviație și rudelor acestora, indiferent de locul producerii accidentului.

(2) În ceea ce privește asistența acordată victimelor unui accident de aviație și rudelor acestora, planul va conține cel puțin măsuri și resurse pentru punerea la dispoziția rudelor victimelor unui accident de aviație, imediat după producerea acestuia, a unei linii telefonice speciale, asigurarea, la cerere, a transportului rudelor victimelor la locul producerii accidentului și asigurarea asistenței psihologice pentru victimele accidentului și rudele acestora.

CAPITOLUL XIII

Investigația privind siguranța în aviație

Art.101.- (1) Orice accident sau incident grav de aviație civilă produs în spațiul aerian sau pe teritoriul României face obiectul unei investigații privind siguranța în aviația civilă.

(2) Prin excepție de la dispozițiile alin.(1) și în măsura în care nu contravine legislației Uniunii Europene, Ministerul Transporturilor poate stabili, la propunerea Centrului de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile - CIAS, ca accidente și incidentele grave în care sunt implicate anumite tipuri sau categorii de aeronave civile să facă obiectul investigației privind siguranța în aviația civilă doar în situația în care în urma accidentului sau incidentului grav a rezultat rănirea gravă sau decesul unor persoane, precum și în situația în care Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile - CIAS consideră că investigația ar fi utilă pentru prevenirea producerii unor accidente și incidente având cauze similare. Excepție fac și incidentele cu sisteme de vehicule fără pilot identificate, cu greutatea sub 150 de kg, care nu s-au soldat cu rănirea gravă sau decesul uneia sau mai multor persoane și unde responsabilitatea revine operatorului, iar răspunderea pentru daune este acoperită cu polița de răspundere civilă pentru daune provocate terților. Aceste incidente se raportează doar online Autorității Aeronautice Civile și se evidențiază de către aceasta într-un registru electronic.

(3) Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile - CIAS este organismul specializat, cu personalitate juridică, aflat în subordinea Ministerului Transporturilor, care asigură, în condițiile legii, investigația privind siguranța în aviația civilă.

(4) Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile - CIAS este autoritatea independentă organizațional și funcțional, responsabilă cu organizarea, conducerea, coordonarea, controlul și executarea investigației privind siguranța în aviația civilă în scopul determinării faptelor, cauzelor și împrejurărilor care au dus la producerea acestora și emiterii de recomandări privind siguranța aviației civile.

Art.102.- (1) Scopul investigației privind siguranța în aviația civilă îl reprezintă prevenirea producerii unor accidente și incidente, prin culegerea și analizarea informațiilor, expunerea concluziilor, inclusiv determinarea cauzei, și/sau a factorilor contributivi și, atunci când este cazul, formularea de recomandări privind siguranța.

(2) Obiectivul investigației privind siguranța este creșterea și menținerea siguranței în aviația civilă la un nivel ridicat prin emiterea recomandărilor privind siguranța în vederea prevenirii producerii unor evenimente similare.

Art.103.- (1) Activitatea de investigație privind siguranța desfășurată de Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile - CIAS se realizează în conformitate cu prevederile reglementărilor europene în vigoare, precum și ale standardelor și practicilor recomandate de Organizația Aviației Civile Internaționale.

(2) Agenții aeronautici civili sunt obligați să nu împiedice activitatea de investigație privind siguranța desfășurată de investigatorii Centrului de Investigații și Analiză privind Siguranța Aviației Civile - CIAS și să pună la dispoziția acestora toate înregistrările, informațiile și documentele relevante ce privesc respectiva investigație.

Art.104.- (1) Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile - CIAS are obligația instituirii la nivel național a unui sistem de raportare obligatorie a evenimentelor care pot reprezenta un risc semnificativ pentru siguranța aviației civile, în conformitate cu reglementările europene specifice. Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile - CIAS asigură accesul Autorității Aeronautice Civile Române la acest sistem.

(2) Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile - CIAS este responsabil cu instituirea la nivel național a unui sistem de raportare voluntară a evenimentelor de aviație pentru a facilita colectarea informațiilor detaliate privind evenimentele care pot să nu fie captate prin sistemul de raportare obligatorie.

(3) Agenții aeronautici civili au obligația să raporteze Centrului de Investigații și Analiză privind Siguranța Aviației Civile - CIAS evenimentele prevăzute la alin.(1) de care au cunoștință.

(4) Confidențialitatea surselor de informare în timpul investigației privind siguranța, precum și raportările voluntare ale personalului aeronautic civil care stau la baza începerii sau desfășurării unei investigații privind siguranța de

către Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile - CIAS sunt garantate în condițiile legii.

Art.105.- (1) Echipajele aeronavelor civile, precum și orice persoană fizică sau juridică implicată sunt obligate să furnizeze, la cererea comisiei de investigație privind siguranța, pe durata desfășurării investigației privind siguranța, toate informațiile și relațiile care le sunt cunoscute cu privire la evenimentul în cauză.

(2) Până la sosirea comisiei de investigație în domeniul siguranței se interzic oricărei persoane modificarea situației de la locul accidentului, prelevarea de probe din acesta, mișcarea, mutarea sau îndepărtarea aeronavei, a conținutului sau resturilor acesteia ori prelevarea de probe din aeronavă, conținutul sau resturile acesteia, cu excepția cazurilor în care o astfel de acțiune ar fi necesară din motive de siguranță sau pentru a acorda ajutor persoanelor rănite.

Art.106.- (1) Aeronava civilă care a fost implicată într-un accident sau incident grav de aviație, care potrivit dispozițiilor art.101 face obiectul unei investigații privind siguranța în aviația civilă și care s-a soldat cu distrugerea aeronavei, rămâne la dispoziția Centrului de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile - CIAS care va lua toate măsurile rezonabile pentru a proteja conținutul și resturile acesteia atât timp cât sunt necesare pentru investigație, în conformitate cu reglementările în vigoare. Preluarea aeronavei sau a resturilor acesteia de la locul accidentului se face după completarea de către reprezentantul Centrului de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile - CIAS a unui document care să descrie starea fizică a aeronavei la momentul preluării.

(2) Returnarea către deținătorul de drept a conținutului și resturilor unei aeronave, prevăzute la alin.(1), se face imediat ce acestea nu mai sunt necesare pentru investigație, cu respectarea legislației în vigoare.

Art.107.- (1) Ministerul Apărării Naționale este autoritatea aeronautică de stat pentru reglementarea, organizarea și desfășurarea activităților privind investigația evenimentelor de aviație produse cu aeronave de stat.

(2) Structurile deținătoare de aeronave de stat au obligația să informeze Ministerul Apărării Naționale asupra producerii incidentelor și accidentelor de aviație militară.

(3) Echipajele aeronavelor civile și de stat, precum și orice persoană fizică sau juridică implicată sunt obligate să furnizeze, la cererea comisiei de investigație, pe durata investigației tehnice a unui eveniment de aviație în care este implicată o aeronavă de stat, toate informațiile și relațiile care le sunt cunoscute cu privire la evenimentul în cauză.

(4) Confidențialitatea surselor de informare în timpul investigației privind siguranța, precum și raportările voluntare ale personalului aeronautic militar care stau la baza începerii sau desfășurării unei investigații tehnice a evenimentelor de aviație, produse cu aeronave de stat, sunt garantate, cu excepția situațiilor expres prevăzute de lege.

Art.108.- Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Transporturilor, prin Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile - CIAS, stabilesc o procedură comună, aprobată de conducătorii celor două instituții, aplicabilă în cazul investigării evenimentelor de aviație în care sunt implicate aeronave și/sau unități de control al traficului aerian civile și militare.

CAPITOLUL XIV

Sanctiuni

Art.109.- Încălcarea prevederilor prezentului Cod aerian atrage, după caz, răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală a persoanelor vinovate.

Art.110.- (1) Constituie contravenții, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii, să constituie infracțiuni, următoarele fapte:

a) lipsa de la bordul aeronavei a documentelor obligatorii prevăzute la art.20 alin.(5), art.41 alin.(2) și la art.81 alin.(2);

b) refuzul comandantului unei aeronave civile, respectiv al persoanei care asigură controlul de la distanță al unei aeronave fără pilot la bord de a prezenta persoanelor împuternicite, în condițiile legii, documentele obligatorii prevăzute, după caz, la art.20 alin.(5) și (6), art.41 alin.(2) și art.81 alin.(2) și (3);

c) neraportarea evenimentelor de aviație civilă, de către cei care au această obligație în conformitate cu prevederile art.104 alin.(3);

d) desfășurarea de activități în perimetrul infrastructurii de aerodrom fără permisul prevăzut la art.30 alin.(3);

e) efectuarea de către persoane fizice sau juridice a activităților aeronautice civile prevăzute la art.72, fără deținerea unui document de certificare valabil sau a aprobărilor necesare conform reglementărilor aplicabile;

f) efectuarea de către persoane fizice sau juridice a unor operațiuni de transport aerian comercial fără deținerea licenței de operare și/sau a certificatului de operator prevăzute la art.54 alin.(1);

g) amplasarea, de către orice persoană fizică sau juridică, a unei construcții, sau schimbarea destinației unui teren într-o zonă supusă servituților aeronautice, fără obținerea avizelor prevăzute la art.87 și 88;

h) nerespectarea de către orice persoană fizică sau juridică a restricțiilor privind construcțiile, activitățile desfășurate și utilizarea terenurilor impuse prin reglementările specifice referitoare la zonele supuse servituților aeronautice, conform dispozițiilor art.87;

i) operarea unei aeronave civile cu nerespectarea condițiilor și limitărilor înscrise în certificatul de navigabilitate conform prevederilor art.81 alin.(2);

j) efectuarea serviciului de către personalul aeronautic civil sub influența băuturilor alcoolice sau a altor substanțe interzise de autoritatea de reglementare. Se consideră sub influența băuturilor alcoolice personalul care are o îmbibație alcoolică în sânge de până la 0,8 la mie;

k) netransmiterea de către administratorul aerodromului civil sau de către administratorul echipamentelor serviciilor civile de navigație aeriană, a zonelor supuse servituților aeronautice civile și a restricțiilor asociate acestora, determinate conform prevederilor art.85 alin.(1), către autoritățile publice locale în vederea includerii acestora în documentațiile de urbanism și amenajare a teritoriului,, în termenul prevăzut de lege;

l) neinclusiunea, de către autoritățile publice locale, în documentațiile de urbanism și amenajare a teritoriului, a zonelor supuse servituților aeronautice civile și a restricțiilor asociate acestora, determinate conform prevederilor art.85 alin.(1) și comunicate de către administratorul aerodromului sau, după caz, al echipamentelor serviciilor civile de navigație aeriană, în termen de 6 luni de la primirea documentației complete, cu excepția cazurilor care intră sub incidența art.85 alin.(3);

m) autorizarea de către autoritățile publice locale a efectuării unor intervenții urbanistice, inclusiv de schimbare a destinației terenurilor, în zonele supuse servituților aeronautice, fără avizele prevăzute la art.87 și 88;

n) lansarea de către o persoană fizică sau juridică, în spațiul aerian, a unor corpuri materiale care pot constitui un pericol pentru siguranța zborurilor, cu încălcarea restricțiilor impuse prin ordinul comun prevăzut la art.16 alin.(2) sau utilizarea de fascicule luminoase îndreptate către aeronave aflate într-una din fazele zborului sau către turnuri de control al traficului aerian, cu încălcarea restricțiilor stabilite conform art.16 alin.(3);

o) neaplicarea de către un transportator aerian a măsurilor minime prevăzute la art.100, în cazul unui accident de aviație;

p) obstrucționarea de către orice persoană a investigatorilor CIAS să își îndeplinească sarcinile de serviciu prin refuzul furnizării înregistrărilor, informații și documentelor importante în cadrul unei investigații, conform cerinței de la art.103 alin.(2).

(2) Prin hotărâre a Guvernului se pot stabili și alte fapte contravenționale din domeniul aviației civile.

Art.111.- Contravențiile prevăzute la art.110 alin.(1) se sancționează după cum urmează:

a) contravențiile prevăzute la lit.a)-d), cu amendă de la 3.000 de lei la 6.000 de lei;

b) contravențiile prevăzute la lit.e), f) și p), cu amendă de la 15.000 de lei la 25.000 de lei;

c) contravențiile prevăzute la lit.k), l) și n), cu amendă de la 35.000 de lei la 50.000 de lei;

d) contravențiile prevăzute la lit.o), cu amendă de la 300.000 de lei la 400.000 de lei.

Art.112.- (1) Constatarea contravențiilor prevăzute la art.110, precum și aplicarea amenzilor se fac cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare, de către:

a) persoanele desemnate în acest scop de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română, pentru contravențiile prevăzute la lit.a), b), d)-g), i)-l) și o);

b) persoanele desemnate în acest scop de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română, precum și de organele de poliție din subordinea autorităților publice locale, pentru contravențiile prevăzute la lit.h);

c) persoanele desemnate în acest scop de către Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile, pentru contravențiile prevăzute la lit.c) și p);

d) ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române, ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române, precum și organele de poliție din subordinea autorităților publice locale, pentru contravențiile prevăzute la lit.b), j) și n);

e) persoanele desemnate în acest scop de către Inspectoratul de Stat în Construcții, pentru contravenția prevăzută la lit.m).

(2) Contravențiilor prevăzute la art.110 le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Art.113.- (1) Încălcarea de către personalul aeronautic civil a îndatoririlor de serviciu sau neîndeplinirea lor, dacă fapta este de natură să pună în pericol siguranța zborului, se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani.

(2) Săvârșirea din culpă a faptei prevăzute la alin.(1) constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

Art.114.- (1) Încredințarea comenzilor aeronavei civile de către pilotul comandant unei persoane neautorizate se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Părăsirea fără aprobare a postului de către orice membru al echipajului de conducere sau de către personalul ce asigură direct informarea, dirijarea și controlul traficului aerian, dacă fapta este de natură să pună în pericol siguranța zborului, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi.

Art.115.- (1) Efectuarea serviciului de către personalul aeronautic civil sub influența băuturilor alcoolice sau a altor substanțe interzise de autoritatea de reglementare constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Efectuarea serviciului având o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge de către personalul aeronautic civil se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

(3) Dacă faptele prevăzute la alin.(1) și (2) sunt săvârșite de personalul aeronautic navigant, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu jumătate.

(4) Refuzul de a se supune sau sustragerea persoanelor prevăzute la alin.(1)-(3) de a se supune de la prelevarea de mostre biologice necesare în vederea stabilirii concentrației de alcool ori a prezenței unor substanțe interzise de autoritatea de reglementare constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani.

Art.116.- (1) Pilotarea unei aeronave civile de către o persoană care nu posedă documentele de certificare prevăzute de reglementările în vigoare pentru pilotarea aeronavei respective se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani sau cu amendă.

(2) Dacă prin fapta prevăzută la alin.(1) s-a pus în pericol siguranța altor zboruri, sănătatea publică sau protecția mediului, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.

Art.117.- (1) Se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă următoarele fapte:

a) exploatarea unei aeronave civile fără ca aceasta să posede un certificat de înmatriculare sau identificare, precum și un certificat de navigabilitate sau documente echivalente stabilite prin reglementări specifice;

b) inscripționarea neconformă cu certificatul de înmatriculare sau identificare ori suprimarea mărcilor de inscripționare.

(2) Se pedepsesc cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă următoarele fapte:

a) nerespectarea restricțiilor impuse prin reglementările specifice referitoare la zonele supuse servituților aeronautice sau prin avizele emise de Ministerul Transporturilor și Ministerul Apărării Naționale, după caz, de către persoanele fizice și juridice prevăzute la art.89, dacă fapta este de natură să pună în pericol siguranța zborului;

b) efectuarea de operațiuni de transport aerian comercial fără deținerea licenței de operare și sau a certificatului de operator prevăzute la art.54 alin.(1), dacă fapta este de natură să pună în pericol siguranța zborului.

(3) Fapta prevăzută la alin.(1) lit.a), săvârșită după refuzul eliberării certificatului de înmatriculare sau, după caz, de identificare, respectiv a certificatului de navigabilitate sau a documentului echivalent stabilit prin reglementări specifice, se pedepsește cu închisoare de la un an la 3 ani.

Art.118.- În înțelesul prevederilor prezentului capitol:

a) o aeronavă se consideră a fi în serviciu din momentul în care personalul de la sol sau echipajul începe să o pregătească în vederea unui anumit zbor până la expirarea unui termen de 24 de ore după orice aterizare; perioada de serviciu cuprinde în orice caz întregul timp în care aeronava se află în zbor, în sensul prevederilor lit.b);

b) o aeronavă se consideră a fi în zbor din momentul în care, îmbarcarea fiind terminată, toate ușile exterioare au fost închise și până în momentul în care una dintre aceste uși a fost deschisă în vederea debarcării; în caz de aterizare forțată se consideră că zborul se continuă până când autoritatea competentă preia în sarcină aeronava, persoanele și bunurile de la bord.

Art.119.- Comunicarea de informații false, care pune în pericol siguranța zborului, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea unor drepturi.

Art.120.- (1) Săvârșirea oricărui act de violență fizică sau psihică asupra unei persoane aflate la bordul unei aeronave civile în zbor, dacă actul pune în pericol siguranța acestei aeronave, se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Săvârșirea oricărui act de violență fizică sau psihică asupra unei persoane aflate la bordul unei aeronave civile în zbor ori în pregătire de zbor se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

(3) Dacă fapta prevăzută la alin.(2) a fost săvârșită asupra personalului navigant, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi.

Art.121.- (1) Distrugerea sau deteriorarea gravă, cu ajutorul unui dispozitiv, al unei arme sau al unei substanțe, a instalațiilor unui aerodrom civil certificat sau militar ori a unei aeronave care nu este în serviciu, dar se află pe un aerodrom civil certificat sau militar, precum și întreruperea serviciilor de aerodrom, dacă fapta compromite sau este de natură a compromite siguranța și securitatea în acest aerodrom, se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Distrugerea sau deteriorarea sistemelor și echipamentelor pentru furnizarea serviciilor de navigație aeriană sau perturbarea funcționării acestora, dacă fapta a pus în pericol siguranța zborului, se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani și interzicerea unor drepturi.

(3) Cu pedeapsa prevăzută la alin.(2) se sancționează și distrugerea unei aeronave în serviciu sau cauzarea de deteriorări care o fac indisponibilă de zbor ori care sunt de natură să îi pună în pericol siguranța în zbor.

(4) Plasarea pe o aeronavă, civilă sau de stat, prin orice mijloc, a unui dispozitiv ori a unei substanțe capabile să distrugă acea aeronavă sau să îi producă deteriorări care o fac inaptă de zbor ori care sunt de natură să pericliteze siguranța acesteia în zbor se pedepsește cu închisoare de la 7 la 18 ani și interzicerea unor drepturi.

Art.122.- Preluarea fără drept a unei aeronave, prin orice mijloace, precum și exercitarea fără drept a controlului asupra aeronavei se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 18 de ani și interzicerea unor drepturi.

Art.123.- Pătrunderea de către persoane neautorizate, prin violență, viclenie, efracție sau alte asemenea modalități nelegale, în zonele de securitate cu acces restricționat din cadrul aeroporturilor civile, se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 4 ani.

Art.124.- Încălcarea de către operatorul aeronavei a uneia din interdicțiile prevăzute la art.11¹, la efectuarea unui zbor în spațiul aerian național, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

Art.125.- Ascunderea, alterarea sau distrugerea înregistrărilor, informațiilor și documentelor relevante ce privesc o investigație privind siguranța desfășurată de CIAS, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

Art.126.- Dacă faptele prevăzute la art.113, 114, 117 și 109 au avut ca urmare decesul uneia sau mai multor persoane, pedeapsa este închisoarea de la 15 la 25 ani ori detențiune pe viață și interzicerea unor drepturi.

Art.127.- (1) Tentativa la infracțiunile prevăzute în prezentul capitol se pedepsește.

(2) Se consideră tentativă și producerea sau procurarea mijloacelor ori instrumentelor, precum și luarea de măsuri în vederea comiterii infracțiunilor prevăzute în prezentul capitol.

Art.128.- Cercetarea faptelor prevăzute la art.113-127, precum și punerea în mișcare a acțiunii penale sunt de competența procurorului de pe lângă curtea de apel în a cărei rază teritorială au fost săvârșite acestea.

CAPITOLUL XV

Dispoziții tranzitorii și finale

Art.129.- Reglementările emise de Ministerul Transporturilor, respectiv de Ministerul Apărării Naționale/Autoritatea Aeronautică Militară Națională în aplicarea prevederilor Codului aerian sunt obligatorii pentru toți agenții aeronautici civili, respectiv militari, precum și pentru persoanele fizice și juridice cărora li se adresează.

Art.130.- Măsurile de natura ajutorului de stat prevăzute în prezenta lege vor fi notificate potrivit Legii nr.143/1999 privind ajutorul de stat, republicată, și se vor acorda numai după autorizarea acestora de către Consiliul Concurenței.

Art.131.- (1) Orice persoană fizică sau juridică care distribuie sau comercializează, pe teritoriul României, aeronave fără pilot la bord, are obligația informării, în scris, a cumpărătorului sau a persoanei căreia îi pune la dispoziție,

sub diferite forme, o astfel de aeronavă, că operarea acesteia în spațiul aerian național intră sub incidența Codului aerian.

(2) În cazul în care prezența aeronavelor fără pilot la bord este de natură a constitui un pericol pentru ordinea publică sau siguranța națională, pentru viața sau integritatea unor persoane sau pentru zborul altor aeronave, personalul autorităților competente prevăzute la art.97 alin.(1) poate să preia controlul temporar asupra aeronavelor fără pilot la bord și să procedeze la indisponibilizarea acestora în vederea aplicării măsurilor legale.

Art.132.- La instituirea de către Președintele României a stării de asediu sau a stării de urgență, precum și la declararea mobilizării parțiale sau generale a Forțelor Armate ori în caz de agresiune armată îndreptată împotriva țării aplicarea prevederilor prezentului Cod aerian se suspendă în parte sau în întregime, activitatea aeronautică în spațiul aerian național urmând să se desfășoare conform normelor stabilite de autoritățile militare competente, potrivit legii.

Art.133.- Prezentul Cod aerian intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2017.

Art.134.- Se abrogă integral Codul aerian aprobat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.29/1997, publicat în Monitorul Oficial, nr.45 din 26 ianuarie 2001, cu modificările ulterioare.

Art.135.- În termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, administratorii aerodromurilor civile certificate și cei ai echipamentelor de navigație aeriană au obligația ducerii la îndeplinire a dispozițiilor art.85 alin.(1) din Codul aerian.

Art.136.- La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

a) Decretul nr.95/1979 privind condițiile de stabilire a terenurilor de aeronautică, a zonelor de siguranță și a servituțiilor aeronautice;

b) art.5 și art.23 alin.(1) din Legea nr.35/1990 privind Statutul personalului aeronautic din aviația militară a României, cu modificările și completările ulterioare;

c) Ordonanța de urgență a Guvernului nr.147/2007 privind rambursarea contravalorii unor servicii de navigație aeriană pentru zborurile scutite de la plata tarifelor pentru aceste servicii, aprobată prin Legea nr.122/2008;

d) Ordonanța Guvernului nr.29/1997 privind Codul aerian civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Acest proiect de lege se consideră adoptat de Senat în forma inițială, în condițiile articolului 75 alineatul (2) teza a III-a din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE SENATULUI

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Călin Popescu-Tăriceanu', written over a faint, illegible stamp or background.

Călin Popescu-Tăriceanu